

ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ

№ 7
(885)
16.02.2017

ДЕЛЕГАЦІЯ ФПУ ВЗЯЛА
УЧАСТЬ У ПРОФСПІЛКОВІЙ
ЗУСТРІЧІ
З КЕРІВНИЦТВОМ
МВФ
І СВІТОВОГО
БАНКУ

5

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

WWW.PSV.ORG.UA

**ЗАЯВА
УКРАЇНСЬКИХ
ПРОФСПІЛОК**
ПРОЛУНАЛА В ООН

5

**ПРАЦІВНИКАМ
БЮДЖЕТНОЇ
СФЕРИ -**
ГДНУ ОПЛАТУ
ПРАЦІ!

6

**ВІД МАРТЕНА -
ДО
ТЕХНОЛОГІЙ**
І НОВОЇ ЯКОСТІ
ЖИТТЯ

7

СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ

**НА ЖАЛЬ, ПОКИ ЩО РЕАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СОЦІАЛЬНОЇ
РІВНОСТІ В УКРАЇНІ ЗНАЧНО МЕНШЕ, АНІЖ ПРОБЛЕМ НА
ШЛЯХУ ПОДОЛАННЯ НЕСПРАВЕДЛИВОСТІ.**

8 - 9

БОРГИ

**ЗАБОРГОВАНІСТЬ
НАСЕЛЕННЯ ЗА
ПОСЛУГИ ЖКГ
ДОСЯГЛА РЕКОРДНИХ
23,4 МЛРД ГРН**

2

ТАРИФИ

**СУБСИДІЇ
СКОРОТЯТЬ ЧЕРЕЗ
ЗНИЖЕННЯ
НОРМАТИВІВ**

3

ТУПЦЮВАННЯ БІЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ МЕЖІ

Вартість долара вже найближчим часом коливатиметься у межах 30 грн. Тож українцям слід звикати до такої реальності, переконують експерти фінансового ринку. Як зазначають провідні вітчизняні аналітики, навряд чи вдасться утримати курс на рівні 27,2, як закладено в бюджеті. Чому? А тому, що для цього Україні потрібне зовнішнє фінансування у розмірі 5–10 млрд дол. США. Але це в ідеалі. На практиці надходження навряд чи перевищать 2–3 млрд дол., тож курс от от сягне 30 грн за один американський зелений. Такий курс прогнозували ще до Нового року. Він не справився лише тому, що Національному банку довелося утримувати його в ручному режимі. А історичного максимуму офіційний курс долара досяг у лютому 2015 року.

Олександр Жолудь нагадує, що МВФ і більшість міжнародних агентств говорять про дуже повільну девальвацію української валюти упродовж 2017 року, яка буде близькою до очікуваного рівня інфляції гривні. Оскільки в більшості прогнозів ідеться про річну інфляцію у 8%, то середній щорічний курс перебуватиме в межах 27–28 грн за доллар, вважають експерти.

Водночас ніхто не прогнозує девальвацію гривні. Оптимізм виражається лише в масштабі прогнозу девальвації – чим він менший, тим оптимістичнішим є прогноз.

Глава Національного банку України прогнозує щодо курсу долара в 30 грн сприймає з усмішкою, не дочекається! Самі банкіри передбачити курс до кінця року не наважуються.

Кажуть лишень, що курсовий діапазон на нинішній рік – досить широкий: може бути і 28, і 30, і 40 грн. Представник «Діамант банку» Олексій Циганенко зауважує, що на курс впливатиме як внутрішня, так і зовнішня політична ситуація. Так чи інакше, переважна більшість вітчизняних експертів не вірять у «бюджетний» прогноз курсу долара на нинішній рік – 27,2 грн. Приміром, у Concorde Capital упевнені, що наприкінці року за доллар даватимуть 28 грн. «Україна значною мірою залежить від цін на сировину на світових ринках (продукція металургії, руда, зерно), й не виключено, що наступного року світові ціни можуть знизитися. Іншими словами, на курс гривні продовжить чинити тиск негативне сальдо поточного рахунку – імпорту зростатиме, натомість експорт, скоріше, ні», – пояснює керівник департаменту роботи з борговими інструментами на локальному ринку Concorde Capital Юрій Товстенко. А у Фонді Блейзера – інша думка. Його експерт Олег Устенко переконаний: «НБУ швидше піде на скорочення золотовалютних резервів, ніж допустить істотну девальвацію. Тому з приводу курсу я б надто не турбувався. А турбуватися слід про інше: відсутність реформ може створити основу для нової економічної кризи, наприклад у 2018 році. Це вкрай небезпечно. Тим більше з огляду на те, що Україна вже є однією з найбідніших країн Європи. Тому будь-яке економічне погіршення може призвести до серйозних соціальних загострень».

БОРГОВИЙ РЕКОРД

Служба державної статистики оприлюднила інформацію про рівень оплати населенням житлово-комунальних послуг за грудень 2016 року. Цифри не просто вразили, а приголомшили експертів. Грудневий показник – 63,8%. Вже є дані і за підсумками всього 2016 року. Загальна сума заборгованості злетіла до астрономічного показника – 23,4 млрд грн. Такого в історії України ще не було. Заборгованість населення за послуги ЖКГ зростає ще більше з урахуванням холодного сніга. Аналітики житлового ринку попереджають про глобальну кризу неплатежів. Якщо до останнього підвищення тарифів рахунки сплачували майже 95% населення, то нині вони стали непосильними для третини споживачів.

Експерти попереджають, що люди не в змозі сплачувати такі суми, а система субсидій не рятує громадян від тарифного свавілля. Відтак аналітики прогнозують, що Україна впадє прямо до глибокої соціальної кризи.

Причина рекордних боргів криється у неадекватних тарифах, стверджують експерти. І наводять підтвердження своїх висновків: середня платіжка на одну родину за грудень минулого року склала 1553 грн. Це практично 36% середньої заробітної плати з вирахуванням податків. І це надто далеко від твердженя, що середній рівень платіжного документа української родини не перевищуватиме 10% її доходів.

Насправді більшість українських сімей віддають половину своїх доходів на оплату комунальних послуг. Ті, хто зважається на такий подвиг та економить на харчах, сплачує за рахунками. Ті, хто ні практично, ні бодай теоретично не може «вписатися» у тарифні видатки, накопичує борги. Урядова ініціатива оплачувати в розстрочку згасла на початку реалізації, адже населення збачнуло, що жодне розтягування в часі від боргів не врятує.

Потрібні реальні реформи у системі ЖКГ, а не їх примітивна імітація. Це давно пора збагнути і доморощеним реформаторам, і міністрам. До слова, соціальний міністр Андрій Рева днями заявив, що в Україні немає заборгованості за комунальні послуги.

«Незначна заборгованість населення обумовлена помилково нарахованими тепловиками в жовтні та листопаді платіжками. Тому люди чекали на перерахунок і не оплатили своєчасно. За-

галом, на сьогодні 7,4 млн українських домогосподарств отримують від Уряду компенсацію на оплату комунальних послуг, що дозволяє своєчасно розраховуватися за спожите тепло, електроенергію і воду», – наголосив Андрій Рева.

То кому вірити: статистичним даним чи пану міністру? Звернімося до статистики. За жовтень 2016 року населення України сплатило 56%, за листопад – 64%, за грудень – 64%. Такі дані підтверджує директор аналітично-дослідницького центру «Інститут міста» Олександр Сергієнко.

«Це безпрецедентне падіння. Статистика від початку 2000 року показує, що ніколи таких платежів загалом по Україні не було. Рівень платежів за весь рік знизився до 72,08%. Нагадаю, що з 2000 року він ніколи не опускався нижче 90%, бували платежі на рівні 92% і навіть 99%», – наголосив аналітик.

Статистику аналізують практично в усіх дослідних наукових центрах. Фахівці висловлюють свою думку, як влада буде боротися з боржниками. Більшість експертів прогнозує жорстке «закручування гайок». Хоча ефективних та дієвих механізмів для стягнення жителя немає, аналітики настійно радять не допускати накопичення боргу більш ніж на 64 тис. грн, бо це може слугувати підставою для виселення з помешкання через суд.

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Андрій ШЕВЧИШИН,
старший аналітик
FOREX CLUB:

«Попри незначну стабілізацію, відродження української економіки відбувається невпевнено, бо зберігаються значні зовнішні ризики. Торгова війна між США і Китаєм може спровокувати глобальну кризу, вихід з якої полягатиме у девальвації національних валют. Україна не зможе лишитися осторонь цього девальваційного цунамі».

Igor ШЕВЛЯКОВ,
економіст Міжнародного центру перспективних досліджень:

«Націоналізація «Приватбанку» зіграла свою роль. Вона викликала невпевненість у багатьох учасників ринку. Реагуючи на зміни, експортери притримали валютну виручку, а деякі, в основному фізичні особи, забрали гроші і конвертували їх у валюту. Як результат, одночасний тиск на ослаблення гривні і з боку попиту, і з боку пропозиції».

Ярослав ЖАЛІЛО,
президент Центру антикризових досліджень:

«Наразі попит на іноземну валюту перевищує пропозицію. Це пояснюється бажанням населення поповнити товарні запаси за старими цінами. Така тенденція буде зберігатися через підвищення мінімальної зарплати. Оскільки у нас чимала частка імпортованих товарів, це неодмінно позначиться на курсі».

ВІДЛУННЯ МОВНОГО МАЙДАНУ

Народні депутати розпочали нову спробу врегулювати мовне питання в країні. Наскільки вдалою вона виявиться, аналітики прогнозувати не наважуються. Кажуть, що в усі роки незалежності України ця проблема була

надзвичайно політизованою. Більше того, перетворилася на улюблене поле для спекуляцій. Тільки-но політики торкалися мовних питань, це закінчувалося розколом у суспільстві, хоча сама громадськість, за великим рахунком, мовної проблеми якраз і не помічала. Особливість нинішнього «мовного» марафону полягає в тому, що до Верховної Ради подано одразу три законопроекти про державну мову та порядок застосування інших мов в Україні. Усі законопроекти до голосування в парламенті повинні отримати «добро» від Комітету ВРУ з питань культури і духовності. Його голова Микола Княжицький назвав документи патріотичними і додав, що члени Комітету спробують швидко досягти компромісу, аби запропонувати депутатам «адекватний проект».

Якщо проаналізувати всі подані законопроекти, можна зробити попередній висновок, яка мовна реформа нас очікує. Володіння державною мовою стане обов'язковим для набуття українського громадянства та для осіб, які виконують державні функції. Українська має стати мовою засідань, заходів, робочого спілкування, нормативно-правових актів та правових актів індивідуальної дії, внутрішніх актів, усіх органів влади. Російська матиме статус мов національних меншин. Фільми та вистави мають дублюватися державною. Преса також повинна стати здебільшого українськомовною. Українську мову пропонують зробити обов'язковою в дошкільних, шкільних, позашкільних і вищих навчальних закладах. При цьому в школах і садках допускається використання мов нацменшин, а у ВНЗ це не передбачено. Навчання в університетах має вестися виключно українською, допускається викладання одного або декількох предметів однією з офіційних мов ЄС.

Ця новація викликала неоднозначну реакцію в суспільстві: за належним дотриманням закону в разі його ухвалення наглядатимуть уповноважений із захисту державної мови та мовні інспектори. І не тільки наглядатимуть, а за порушення притягуватимуть до відповідальності. Для інспекторів будуть відкриті двері не лише державних та комунальних, а й приватних закладів, яким вони зможуть виписувати штрафи в розмірі 3400–5100 грн.

Ще свіжі в пам'яті уроки скандальної Ірини Фаріон, яка провела мовну інспекцію у дитячих садках 7 років тому. Тоді це викликало великий суспільний резонанс і обурення. Аналітики не виключають, що результат від ухвалення мовної політики нинішнім складом Верховної Ради може бути аналогічним. Особливо в південних та східних регіонах, де в повсякденному спілкуванні переважає російська мова. Тож якщо мовна інспекція запрацює на повну силу, Україну засиплють штрафами.

КОМЕНТАР

Кость Бондаренко, політолог:

«Україномовною країна повинна ставати поступово, а такі законопроекти призведуть до розколу суспільства. Справа в тому, що для авторів цей законопроект є лише «фіговим листком», який прикриває їх повну бездіяльність як політиків через те, що їм нічого сказати своїм виборцям. Вони передчувають, що можуть відбутися дострокові вибори, і коли вони прийдуть до виборців і ті спитануть їх, що ви зробили, то похвалитися буде нічим. Тому вони взялися за випробувану модель. Якщо не зроблено нічого, можна братися за історію, релігію і мову, спекулювати на цих темах. Але, як правило, подібні спекуляції призводять до розколу суспільства, ворожнечі між громадянами, тому цей законопроект не для посилення статусу української мови, він спрямований на погіршення становища інших мов, насамперед російської, закон не за щось, а проти чогось».

СУБСИДІЇ СКОРОТЯТЬ ЧЕРЕЗ ЗНИЖЕННЯ НОРМАТИВІВ

Від 1 травня п. р. знизяться соціальні нормативи на тепло-, газо- і електропостачання. Уряд уже ухвалив відповідну постанову. Згідно документа, соціальні норми споживання газу знизяться з 5,5 до 5 куб. м на 1 кв. м опалювальної площі. Знижено й нормативи споживання теплової енергії для централізованого опалення: з 0,0548 Гкал до 0,0432 Гкал на кв. м опалювальної площі.

Зменшення соціальних нормативів було однією з умов Міжнародного валютного фонду для отримання Україною наступного траншу кредиту.

Нормативи споживання знижують постійно впродовж останніх років. Більшість населення вже й не пригадує, що колись норматив споживання газу складав 11 куб. м. У нинішніх умовах пропонують всього 5.

Голова наглядової ради Інституту енергетичних стратегій Юрій Корольчук пояснює: нормативи показують, скільки в середньому українці витрачають ресурсів на обігрів 1 кв. м житла. Експерт упевнений, що Уряду перед тим, як скорочувати норматив, потрібно було обґрунтувати такі розрахунки, деталізувати, на скільки і чому скоротилося споживання.

«Певна логіка в такому рішенні є. Норма – приблизний розрахунок того, скільки одна людина може витратити води, електроенергії, газу, тепла. Цей норматив формується на основі розрахунків, які подають поста-

чальники тепла і які підтверджує національний регулятор. Але Уряд повинен був пояснити, чому скорочують норми, показати розрахунки», – каже аналітик.

Експерти переконані, що зниження соціальних нормативів неодмінно призведе до скорочення субсидій. Наприклад, нинішня система субсидій покриває 330 куб. м на опалення помешкання площею 60 кв. м. Уже з наступного опалювального сезону комунальна знижка буде діяти

тільки на 300 куб. м газу. Якщо ж продовжувати спалювати 330 кубометрів, доведеться за 30 кубів сплачувати самотужки. За чинним тарифом – більше 200 грн. Те саме з тепловою енергією. Якщо не скоротити споживання тепла, то на «додатковий» обсяг тепла субсидія не поширюватиметься.

Логіка є надзвичайно простою: чим нижчі соціальні норми, тим менше коштів буде компенсувати держава. Відповідно, чим

менше грошей «відшкодує» держава, тим більше має сплатити кожна українська родина. Експерт Юрій Гавриленко стверджує, що таким рішенням «Кабінет Міністрів заганає себе в ситуацію, коли він сам буде змушений знизити ціну на газ». Адже рішення про зниження соціальних нормативів призведе до ще більшої заборгованості з комунальних тарифів. «У даній ситуації, – підсумував експерт, – Уряд занадто ризикує».

ЩО ПОДОРОЖЧАЄ З НОВИМИ НОРМАТИВАМИ

СКІЛЬКИ МОЖНА ВИТРАЧАТИ В КВАРТИРІ 60 КВАДРАТНИХ МЕТРІВ	ЗАРАЗ	ПІСЛЯ ПЕРЕГЛЯДУ НОРМАТИВУ	СКІЛЬКИ ДОВЕДЕТЬСЯ ДОПЛАТИТИ, ЯКЩО ВИТРАЧАТИ ПОСТАРОМУ
ГКАЛ ТЕПЛА	3,28	2,5	994,7 ГРН
ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ НА ОПАЛЕННЯ, кВт*год	3900	3060	1411,2 ГРН
ГАЗУ НА ОПАЛЕННЯ, КУБ. М	330	300	204 ГРН

ВАЛЕНТИН ЗЕМЛЯНСЬКИЙ, ДИРЕКТОР ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПРОГРАМ ЦЕНТРУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН НАН УКРАЇНИ:

«Це призведе до зменшення субсидій. Соціальні норми скорочені, а субсидія покриває тільки соціальні норми. Крім того, зростатиме оплата. Щось покриє субсидія, а решту люди мають оплатити самі. Відтак перегляд нормативів дозволить державі заощадити на субсидіях для населення. Невідомо, скільки насправді споживається енергоносіїв. Але очевидно, що в державі немає коштів на субсидії».

ЗАСІДАННЯ СПО

СОЦІАЛЬНОМУ
ДІАЛОГУ – НОВИЙ
ІМПУЛЬС

Доручити Робочій комісії СПО об'єднань профспілок сформувати додаткові заходи (протокольні доручення) для забезпечення іншими сторонами безумовного виконання положень чинної Генеральної угоди та внести їх на розгляд Спільної робочої комісії. Таке рішення було прийнято 14 лютого за підсумками обговорення цього питання на засіданні Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, яке вів Голова СПО об'єднань профспілок, Голова ФПУ Григорій Осовий.

У заході взяли участь перший заступник Голови СПО об'єднань профспілок, заступник Голови ФПУ Олександр Шубін, голова Конфедерації вільних профспілок Михайло Волинець, голова Всеукраїнського профспілкового об'єднання «Єдність» Анатолій Онишчук, голова Об'єднання всеукраїнських автономних профспілок Анатолій Широков, голова Профспілки залізничників і транспортних будівельників України Вадим Ткачов, члени СПО об'єднань профспілок, працівники апарату ФПУ. Під час обговорення питання «Про хід виконання Генеральної угоди на 2016–2017 роки за станом на 1 січня 2017 року» Голова СПО об'єднань профспілок Григорій Осовий, перший його заступник Олександр Шубін, виступаючи говорили про позитивні кроки в розвитку соціального діалогу, зокрема збільшення вдвічі розміру номінальної мінімальної заробітної плати. Водночас, наголошували члени СПО, стан виконання окремих положень Генеральної угоди є незадовільним. Це стосується, зокрема, питань реформування оплати праці, що є абсолютно неможливим без консолідованих зусиль та подальших рішучих кроків сторін соціального діалогу на шляху втілення європейських стандартів життя. Наголошувалося, що невиконання положень Генеральної угоди щодо погашення заборгованості із заробітної плати і недопущення утворення нових зарплатних боргів вимагає створення гарантійної установи та законодавчих механізмів економічного захисту працівників. Також йшлося про затягування із затвердженням проекту постанови про внесення змін до переліків посад, робіт та професій за Списками № 1 і № 2. Учасники засідання обговорили й інші актуальні та важливі питання, зокрема:

- Про хід консультацій щодо вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) з Кабінетом Міністрів України та СПО сторони роботодавців на національному рівні.
  - Про склад робочої комісії з визначення розміру мінімальної заробітної плати на 2018 рік.
  - Про внесення змін до складу Робочої групи СПО об'єднань профспілок з розгляду документів щодо питань зміни діючих тарифів (цін) для населення (електроенергія, газ, послуги транспорту та зв'язку), які надходять від центральних органів виконавчої влади та державних колегіальних органів.
  - Про проект Основних заходів СПО об'єднань профспілок на 2017 рік.
- Учасників засідання було поінформовано про перспективи інституціоналізації лобіювання в Україні (законопроекти № 5144, №5144-1) законопроектів про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення ведення соціального діалогу, про підсумки роботи Спільного представницького органу об'єднань профспілок у 2016 році та результати роботи Робочої групи з напрацювання проекту Позиційного документу щодо позиції СПО об'єднань профспілок з питань цінової політики.

Олексій ПЕТРУНЯ

ДО ДНЯ СОЦІАЛЬНОЇ
СПРАВЕДЛИВОСТІ –
20 ЛЮТОГО

Сьомий рік поспіль 20 лютого в Україні відзначається День соціальної справедливості, запроваджений за ініціативою ФПУ Указом Президента в 2011 році.

ОФІЦІЙНО

Відзначення цієї дати на державному рівні підтверджує прихильність України до загальносвітових принципів соціальної справедливості та активного впровадження в життя політики та стратегій, спрямованих на її забезпечення, має сприяти подальшому нарощуванню зусиль в сфері викоринення бідності, забезпечення повної зайнятості, гідної роботи, рівноправності чоловіків і жінок, соціального добробуту і соціальної справедливості для всіх.

Цього можна досягти насамперед шляхом забезпечення гідної оплати праці. Уряд зробив перший крок на цьому шляху, актуалізуючи вперше за останні 16 років набори продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг. Верховна Рада України на законодавчому рівні встановила мінімальну заробітну плату на основі оновленого прожиткового мінімуму в розмірі 3200 грн.

Цьому рішенню передували численні пропозиції профспілок до держбюджету, зокрема щодо обґрунтованого рівня мінімальної зарплати, профспілкові акції протесту з висуненням вимог до Кабінету Міністрів та Верховної Ради, профспілковий ультиматум до депутатських партій і груп тощо.

Разом з тим, підвищення вдвічі розміру мінімальної зарплати – це тільки перший крок на шляху реформування оплати праці. Профспілки наголошують, що реформа має відбуватися на засадах справедливого розподілу результатів та підвищення рівня оплати праці до стандартів ЄС з метою зростання престижності праці українців. Усунення нерівності, яка склалася сьогодні в оплаті праці керівників і топ-менеджерів та працівників на підприємствах, шляхом запровадження єдиних підходів до оплати праці, стимулювання до висококваліфікованої праці, забезпечення міжгалузеві диференціації в оплаті праці та конституційного права на своєчасне отримання заробітної плати є першочерговими завданнями на шляху реформування оплати праці.

Сьогодні українське суспільство як ніколи гостро відчуває потребу в утвердженні соціальної справедливості – багатократне зростання ціни на природний газ і тарифів на житлово-комунальні послуги стрімко поглиблює прірву між заможними та малозабезпеченими верствами населення.

Задля викоринення соціальної несправедливості, зміцнення соціально-добробуту, широкомасштабного й стійкого економічного зростання

**НАШЕ
СПІЛЬНЕ ЗА-
ВДАННЯ СЬОГДНІ
– ЗНАЙТИ ШЛЯХИ МІНІМІ-
ЗАЦІЇ НЕГАТИВНИХ НАСЛІД-
КІВ ПРИЙНЯТИХ РІШЕНЬ ТА
ВИРОБИТИ РЕКОМЕНДАЦІЇ,
СПРЯМОВАНІ НА ЗАБЕЗПЕ-
ЧЕННЯ ГІДНОГО ЖИТТЯ
НАШИХ ГРОМА-
ДЯН.**

профспілки України вимагають від влади узгодження урядової політики ціноутворення з політикою доходів населення, підвищення рівня прожиткового мінімуму для всіх соціальних і демографічних груп населення з урахуванням оновлених наборів, оскільки відповідно до норм ратифікованої Україною Конвенції МОП № 117, політика держави повинна, передусім, спрямовуватися на досягнення добробуту й розвитку населення.

Прагнучи дотримання прав кожної людини, досягнення суспільної злагоди та європейського рівня життя громадян, профспілки України наголошують на об'єднанні зусиль наголошувати виконавчій владі, організації

роботодавців і профспілок, представників прогресивної громадськості, науково-експертної думки у справі досягнення європейських гарантій в оплаті праці та своєчасній виплаті гідної заробітної плати кожному працюючому, належного рівня соціального захисту працівників, забезпечення рівного доступу всіх громадян до суспільних благ, соціальної справедливості та недискримінації, дотримання встановлених державою соціальних стандартів та гарантій.

Федерація профспілок України закликає Президента, Верховну Раду та Кабінет Міністрів України, центральні та місцеві органи виконавчої влади, роботодавців та підприємців, громадські організації спрямовувати спільні зусилля на забезпечення соціальної справедливості в суспільстві на основі поваги до прав та законних інтересів громадян, підвищення рівня життя населення, соціальної стабільності в державі, забезпечення кожній людині гідних умов існування та ефективного соціального захисту.

Вирішення цих питань сприятиме виконанню нашої державою Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, Програми Гідної праці МОП для України на період 2016–2019 років, а також реалізації державної політики у сфері боротьби з бідністю та забезпеченню гарантованих Конституцією України прав людини на достатній життєвий рівень для себе та своєї сім'ї.

Наше спільне завдання сьогодні – знайти шляхи мінімізації негативних наслідків прийнятих рішень та виробити рекомендації, спрямовані на забезпечення гідного життя наших громадян.

Федерація профспілок України закликає Президента, Верховну Раду та Кабінет Міністрів України, центральні та місцеві органи виконавчої влади, роботодавців та підприємців, громадські організації спрямовувати спільні зусилля на забезпечення соціальної справедливості в суспільстві на основі поваги до прав та законних інтересів громадян, підвищення рівня життя населення, соціальної стабільності в державі, забезпечення кожній людині гідних умов існування та ефективного соціального захисту.

ДЕЛЕГАЦІЯ ФПУ ВЗЯЛА УЧАСТЬ У ПРОФСПІЛКОВІЙ ЗУСТРІЧІ З КЕРІВНИЦТВОМ МВФ І СВІТОВОГО БАНКУ

7-9 лютого у штаб-квартирі МВФ у м. Вашингтоні (США) відбулася зустріч високого рівня представників Міжнародної конфедерації профспілок, глобальних профспілок, найвпливовіших національних профцентрів, серед яких Федерація профспілок України, з керівництвом Міжнародного валютного фонду і Світового банку.

НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

Як повідомляє прес-центр ФПУ, під час зустрічі з керівництвом МВФ і Світового банку Голова Федерації профспілок України Григорій Осовий зазначив, що дискусії профспілок з керівниками служб і керівництвом МВФ засвідчили спорідненість філософії та цінностей сторін. Це, зокрема, стосується зниження рівня бідності, нерівності, сталого економічного зростання, збільшення робочих місць, ефективного функціонування ринку праці. Водночас тактика, методи і політика досягнення зазначених цілей мають відмінності.

Григорій Осовий висловив думку, що під час дискусій за участю членів правління МВФ і Світового банку потрібно не лише знайти спільні цілі, а й при їх реалізації просунути в бік співробітництва, яке могло б дати більший синергетичний ефект. Голова ФПУ підкреслив, що Україна співпрацює з МВФ та Світовим банком з 1992 року. На підтримку реформ було залучено досить великі ресурси. Обсяг боргу та його обслуговування складає понад півтора ВВП країни. Проте ефекту від цього суспільство не відчувало. Подібну ж ситуацію зазначили у своїх виступах колеги з інших країн, які взаємодіють з міжнародними фінансовими установами. Економіка продовжує хворіти, робочі місця скорочено, рівень доходів внаслідок інфляційних процесів знизився – все це викликає незадоволення людей. Більш того, вони розуміють, що борги будуть віддавати не уряди, які позичали, а працівники і бізнес. 17 млрд дол. США Україна запозичує за Меморандумом про економічну та фінансову політику, підписаним у 2014 році. Половину коштів вже отримано.

Григорій Осовий висловив впевненість, що МВФ та Світовий банк є достатньо компетентними в питаннях реформ. Водночас умови і

критерії фінансування втручаються у сферу соціальної політики, регулювання ринку праці, трудових відносин, заробітної плати, соціального і пенсійного страхування, що, за загальносвітовою практикою, є сферою взаємодії сторін соціального діалогу. Саме таку позицію займає МОП.

**ГОЛОВА
ФПУ ГРИГОРІЙ
ОСОВИЙ ПРОВІВ РОБОЧУ
ЗУСТРІЧ З ПРЕЗИДЕНТОМ СВІТОВОГО
БАНКУ ДЖИМОН ІОНГ КІМОН, ЯКИЙ
У ЛИПНІ 2017 РОКУ ВДРУГЕ ЗАСТУПАЄ НА
ЦЮ ПОСАДУ. ПІД ЧАС СВОЄЇ ПЕРШОЇ КА-
ДЕНЦІЇ ВІН ОПІКУВАВСЯ ПИТАННЯМИ ЗМІНИ
КЛІМАТУ, ПІДТРИМКИ ЗАГАЛЬНОЇ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я, СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ ПОЛІТИКИ ГАРАНТІЙ, У
ТОМУ ЧИСЛІ ТРУДОВИХ. НА ЗУСТРІЧІ ОБ-
ГОВОРЮВАЛИСЯ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
НОВИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ
ПРИНЦИПІВ ДІЯЛЬНОСТІ
СВІТОВОГО БАНКУ.**

Голова ФПУ висловив думку, що такі питання не повинні вирішуватися урядами з МВФ за спиною профспілок. Тим більше диктуватися, а деякі й нав'язуватися, як наприклад, пресинг щодо підвищення пенсійного віку, заморожування зарплат та пенсій, лібералізації трудових відносин тощо. Ці питання мають бути винятковою сферою компетенції і регулювання сторін на національному рівні. І навіть якщо вони висуваються як умови меморандумів щодо надання кредитів, їм мають обов'язково передувати консультації, діалог із сторонами,

що представляють працівників, роботодавців, які, за національним законодавством, є представниками інтересів відповідних груп. Профспілки не можуть допустити, щоб права й інтереси мільйонів спільчан ігнорувалися.

Крім того, необхідно враховувати ситуацію, коли, наприклад в Україні, часто змінюються уряди. Один підписував меморандуми чи давав зобов'язання на певних умовах, а наступний – укладав з профспілками і роботодавцями колективну угоду на національному рівні, яка скоригує окремі положення меморандуму. Однак МВФ категорично заперечує проти цього, не сприймає аргументів і навіть блокує виділення чергового траншу. Профспілки вважають неприйнятним, зокрема, підвищення пенсійного віку, коли умов для цього не створено, введення накопичувальної пенсійної системи, зміну диференційованої шкали оподаткування доходів на плоску рівновелику при колосальній нерівності, яка існує в країні, зменшення на 40% кількості працівників, які мають право на пільгове забезпечення, тоді як шкідливі і небезпечні умови праці на шахтах, у металургії, хімічному виробництві не усунуто. Усе це призводить до прямого порушення прав і, звичайно, на такі порушення працівники відпо-відують акціями протесту, страйками, трудовими конфліктами, що не сприяє сталому розвитку. Проте профспілки змушені так діяти, якщо консультативно-переговорний механізм не працює.

За словами Григорія Осового, Постійний представник МВФ в Україні Жером Ваше реагує й організовує зустрічі з місцями на прохання ФПУ. Думку профспілок уважно вислуховують, але жодних корективів у політику не вносять. Отже, це проста формальність, а не партнерство. Тому профспілки закликають керівні органи передбачати на етапах формування відповідних програм і планів фінансової підтримки України залучення до діалогу профспілок і роботодавців для узгодження позицій і дій, які б створювали кращі умови для реалізації проєктів. Акценти фінансування мають бути зміщені з підтримки фінансово-банківського сектору на реальний, виробничий, де формується національний дохід і ресурси споживання.

Голова ФПУ подякував МКП за запрошення взяти участь у дебатах на такому високому рівні, а також висловив сподівання, що запропоновані ідеї, бачення, пропозиції профспілок будуть втілені в життя і використані в практичній діяльності МВФ та Світового банку.

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

ЗАЯВА ФПУ ПРОЛУНАЛА В ООН

Керівник делегації Федерації профспілок України голова Профспілки авіабудівників України Ярема Жугаєвич виступив на 55-й сесії Комісії соціального розвитку ЕКОСОР ООН в м. Нью-Йорку. Публікуємо ключові фрагменти його виступу.

«**П**одолаття бідності, підвищення рівня життя населення, державних соціальних стандартів і якості життя, викоринення соціальної несправедливості в Україні є пріоритетними завданнями ФПУ.

Результатом співпраці соціальних партнерів за участю науково-дослідних інститутів і міжнародних експертів стало прийняття Кабінетом Міністрів України розпорядження «Про схвалення Стратегії подолання бідності». Метою Стратегії, яку передбачено реалізувати до 2020 року, є поетапне зниження в Україні масштабів бідності, соціального відчуження і впровадження нових механізмів її запобігання...

3 липня 2016 року Міністерством економічного розвитку і торгівлі України за підтримки ООН розпочато консультації щодо адаптації та локалізації порядку денного в галузі сталого розвитку до 2030 року та 17 цілей у галузі сталого розвитку в Україні. За результатами обговорень у робочих групах адаптації цілей № 1 (викоринення бідності в усіх її формах) і № 10 (зменшення нерівності всередині країні і між країнами) враховано пропозицію профспілок про доповнення цілі № 1 завданням щодо зменшення бідності серед працюючого населення.

Також результатом послідовної роботи профспілок, спрямованої на підвищення життєвого рівня всіх верств населення, стала ратифікація Україною Конвенції МОП № 102 про мінімальні норми соціального забезпечення, а також затвердження Урядом оновлених наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг для основних соціальних і демографічних груп населення, на основі яких визначається величина прожиткового мінімуму.

У 2016 році завдяки співпраці профспілок з Урядом і парламентом здійснено низку кроків у сфері соціального захисту, посилено соціальний діалог з профспілками та роботодавцями. Підписано Генеральну угоду на 2016-2017 роки між роботодавцями, профспілками і Кабінетом Міністрів України. Проте в умовах радикального підвищення цін (тарифів) на основні соціально значущі товари і послуги в минулому році, несумісного з рівнем підвищення основних державних соціальних стандартів і гарантій, це не ті результати, які можуть задовольнити профспілки...

Нова хвиля економічної кризи в 2014-2015 роках, окупація Криму та агресія Російської Федерації на сході країни призвели до значних втрат на ринку праці України – понад 2 млн людей.

Новим викликом для профспілок стали питання соціально-економічного захисту внутрішньо переміщених осіб та учасників АТО.

Перехід від неформальної до формальної зайнятості є одним з ключових завдань у процесі забезпечення гідної праці в Україні.

Збільшення з 1 січня 2017 року мінімальної зарплати вдвічі стало першим кроком у реалізації домовленостей соціальних партнерів та початковою фазою реформування оплати праці.

У перспективі основними завданнями і цілями ФПУ залишаються: підвищення основних державних соціальних стандартів і гарантій; встановлення економічно обґрунтованих цін (тарифів) для населення на товари і послуги; забезпечення ефективного соціального захисту вразливих категорій населення; встановлення розміру базового соціального державного стандарту – прожиткового мінімуму на основі актуалізованих наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг та зміна методології його формування; збереження і розвиток трудового потенціалу; співпраця з парламентськими фракціями щодо підтримки соціально значущих законопроєктів».

Голова ФПУ Григорій Осовий і генеральний секретар МКП Шаран Барроу, яка очолювала міжнародну профспілкову делегацію, обмінялись думками щодо подальшого розвитку контактів та необхідності залучення профспілок до діалогу і обговорення суспільно важливих проєктів з міжнародними фінансовими установами.

Шаран Барроу зазначила, що МКП уважно стежить за подіями в Україні і сподівається на стабілізацію ситуації та розвиток профспілкового руху на демократичних засадах. Із свого боку, Григорій Осовий поінформував про дії ФПУ на захист прав та інтересів працівників, відносини профспілок з представництвами МВФ та Світового банку в Україні. Виконавчий секретар Пан'європейської регіональної ради Антон Леппек побажав українським профспілкам успіхів у їх діяльності.

РЕАКЦІЯ

«ПІДВИЩУВАТИ
ПЕНСІЙНИЙ ВІК НАРАЗІ
НЕМАЄ НЕОБХІДНОСТІ»СПІЛЧАНИ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ
СОЛІДАРНІ З ГОЛОВОЮ ФПУ

З цікавістю прочитав коментар із перших вуст Голови Федерації профспілок України Григорія Осового «Підвищувати пенсійний вік наразі немає необхідності» («Профспілкові вісті» № 5, 2 лютого 2017 року). Скажу без перебільшення, коментар викликав неабиякий інтерес серед спільчан регіону, особливо людей передпенсійного віку. Вони вдячні Федерації профспілок України її голові, який докладає чималих зусиль для покращення пенсійного забезпечення в Україні.

З коментаря дізнаємося, що в Україні мешкають понад 12 млн громадян, які вже вийшли на пенсію. На превеликий жаль, 90% з них отримують пенсії в розмірі, що не дотягує навіть до прожиткового мінімуму (на листопад 2016 року – 2389 грн). Кількість пенсіонерів в Україні на сьогодні перевищує кількість легально працюючих. А в нашій державі, як відомо, основною є солідарна система Пенсійного фонду забезпечення, коли працююча частина населення утримує тих, хто вже на пенсії. Тож було ухвалено рішення про поступове підвищення з 1 жовтня 2011 року пенсійного віку для жінок з 55 до 60 років (щорічно на 6 місяців). Пенсійний вік для чоловіків у 60 років було збережено, адже, за даними Держкомстату, тривалість їх життя в Україні стабільно залишається нижчою на 10 років, ніж у жінок.

Дуже добре, що з огляду на це, Федерація профспілок України переконана, що нині в негайному підвищенні пенсійного віку для чоловіків необхідності немає. Така думка й спільчан регіону. Вони вдячні фахівцям апарату ФПУ за розрахунки, які підтверджують, що від збільшення пенсійного віку значного економічного ефекту не буде, а Пенсійний фонд не отримає додатко-

вих фінансових надходжень у кількості, необхідній для погашення його дефіциту. А підвищення пенсійного віку може розглядатися лише виключно в зв'язку з фактором зростання тривалості життя. Проблеми Пенсійного фонду нині слід вирішувати насамперед шляхом детінізації зайнятості, заробітної плати, підвищення рівня оплати праці тощо. У цьому переконався ще раз, перебуваючи в службових справах у Волоцькому, Хмельницькому та Ярмолинському районах. Під час спілкування з лідерами профспілок, спільчанами вони наголошували, що комплексний розвиток того чи іншого регіону, України загалом буде забезпечено владою там, де працюють підприємства, які надають робочі місця та гідну заробітну плату працівникам. Тоді зростуть надходження до бюджетів усіх рівнів та Пенсійного фонду. Такої ж думки і голова профкому ДП «Новатор», що в м. Хмельницькому, Олександр Рижанський. А поки що падіння економіки України спонукає працездатних громадян до активних пошуків кращої долі за кордоном, куди переважна кількість українців їдуть на сезонні заробітки, аби вижити.

Валерій МАРЦЕНЮК

ПРАЦІВНИКАМ БЮДЖЕТНОЇ
СФЕРИ – ГІДНУ ОПЛАТУ ПРАЦІ

Актуальні питання оплати праці обговорили 10 лютого учасники наради – представники всеукраїнських профспілок працівників бюджетної сфери.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Як повідомляє прес-центр ФПУ, у засіданні, яке провів перший заступник Голови СПО об'єднань профспілок, заступник Голови ФПУ Олександр Шубін, взяли участь та виступили керівники всеукраїнських профспілок працівників бюджетної сфери, керівник департаменту захисту соціально-економічних прав ФПУ Людмила Остапенко, працівники апарату ФПУ.

Під час наради пролунали чимало ділових та конструктивних пропозицій щодо реформування системи оплати праці, зокрема в бюджетній сфері. Один з основних акцентів було зроблено на питанні дотримання законодавства щодо оплати праці в зв'язку із встановленням з нового року нового розміру мінімальної заробітної плати – 3200 грн. Ідеться, зокрема, про те, щоб не допустити ско-

рочення персоналу на підприємствах та в установах і переведення людей на неповний робочий день, на півставки, погіршення умов їх праці, а також її оплати. За порушення закону в частині оплати праці необхідно передбачити відповідні заходи покарання.

Також учасники наради наголошували, що

дотримання законодавства про працю. Потрібно повною мірою використовувати ті можливості, що надаються законами України в сфері оплати праці, новими ініціативами Уряду, який почав реформувати систему оплати праці. Адже завдання № 1 сьогодні – протидія бідності серед працюючих. І, як ішлося на нараді, підвищення мінімальної заробітної плати – лише перший крок у цьому напрямі.

Із своїми думками та пропозиціями під час обговорення виступили голови всеукраїнських профспілок працівників: культури – Людмила Перелігіна, охорони здоров'я – Вікторія Коваль, соціальної сфери – Володимир Тьоткін, заступник голови Профспілки працівників освіти і науки України Сергій Романюк та ін.

**ЗАВДАННЯ
№ 1 СЬОГОДНІ
– ПРОТИДІЯ БІДНОСТІ
СЕРЕД ПРАЦЮЮЧИХ. І, ЯК
ІШЛОСЬ НА НАРАДІ, ПІДВИЩЕННЯ
МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ –
ЛИШЕ ПЕРШИЙ КРОК У ЦЬОМУ
НАПРЯМІ.**

профспілки бюджетної сфери мають право та обов'язок контролювати

ПОЗИЦІЯ ПРОФСПІЛОК

ЦІНОВІЙ ПОЛІТИЦІ – СПРАВЕДЛИВІСТЬ І ПРОЗОРИСТІВ

9 лютого відбулось засідання робочої групи задля напрацювання Позиційного документу щодо позиції профспілок з питань цінової політики.

Як інформує прес-центр ФПУ, вів засідання перший заступник Голови СПО об'єднань профспілок, заступник Голови ФПУ Олександр Шубін, який зазначив, що для обговорення запропоновано варіант, підготовлений фахівцями Федерації профспілок України, з метою перетворення його у Позиційний документ та досягнення консенсусу з головних принципових питань.

Під час обговорення наголошувалося, що позиція профспілок щодо посилення державного контролю за цінами і тарифами на соціально важливі товари та послуги залишається незмінною, принциповою та прозорою. Її неодноразово доводили до відома Кабінету Міністрів, Верховної Ради України, парламентських державних колегіальних органів, міністерств та відомств. Ця позиція полягає в тому, щоб домогтися від Уряду та окремих міністерств і відомств:

- відкритості, прозорості, економічної обґрунтованості при прийнятті урядових рішень, що можуть негативно позначитися на рівні життя населення, конструктивного соціального діалогу при прийнятті соціально важливих рішень щодо тарифної політики на енергетичні та комунальні послуги й завчасного запровадження достатніх ефективних заходів з мінімізації негативних соціальних наслідків для населення;
- збереження державного регулювання цін на соціально значущі товари та послуги, забезпечення їх цінової доступності;
- забезпечення державної політики щодо мінімізації спекулятивних практик на споживчому ринку та запровадження довгострокових стратегій стабільності цін і недопущення споживчого ажіотажу; мотивування оптимальної рентабельності виробників і обмеження (мінімізації) прибутковості посередників;

- недопущення розгляду Кабінетом Міністрів України проектів фінансових планів підприємств паливно-енергетичної галузі без їх опрацювання галузевими профспілками;
- здійснення заходів щодо самозабезпечення Україною природним газом і відмови від імпортованого газу задля поступового зниження ціни на природний газ, уже починаючи з опалювального сезону 2017–2018 років;
- сприяння розгляду Верховною Радою України законопроектів за реєстр. № 5321 від 31.10.2016 та реєстр. № 2677 від 20.04.2015;
- забезпечення відкритості та публічності результатів комплексних ґрунтовних перевірок щодо економічної обґрунтованості встановлених тарифів на опалення та гаряче водопостачання, проведених протягом грудня 2016 – січня 2017 років в окремих регіонах України;
- співпраці з парламентськими фракціями задля підтримки ними законопроектів «Про внесення зміни до статті 16 Закону України «Про ціни і ціноутворення» щодо участі організації громадянського суспільства в державному регулюванні цін (реєстр. № 2677 від 20.04.2015), а також соціально значущих законопроектів.

СПІВЧУТТЯ

Центральна рада Профспілки машинобудівників та приладобудівників України, колеги та друзі глибоко сумують з приводу трагічної втрати – смерті **ПЕДЬКА Василя Сергійовича**, ветерана профспілки, колишнього голови Черкаського обласного комітету профспілки «Машприлад» України. На 77-му році обірвалося життя доброї, чуйної людини, яка понад 40 років свого життя присвятила профспілковій діяльності і служінню людям праці. Василь Сергійович завжди виявляв високу принципиовість, професіоналізм і людяність. Таким запам'ятаємо його ми – колеги, друзі. Висловлюємо щире співчуття сім'ї, рідним та близьким.

ВШАНУВАННЯ

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ВОЇНІВ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ

15 лютого виповнилося 28 років з моменту виведення радянських військ з Афганістану. Щорічно напередодні цієї дати ми віддаємо данину пам'яті та поваги воїнам, які загинули, виконуючи свій військовий обов'язок. Полеглим – пам'ять, живим – повага і шана. Ми знаємо багато, хто пройшов «пекло Афганістану». Вони живуть і працюють поруч з нами. Вони пронесли через все своє життя поняття чесності, порядності, фронтового братства. Сьогодні – у їх день – відійдемо від ідеологічних посилів і просто привітаємо їх із цією датою.

Афганська війна тривала 9 років, 1 місяць і 19 днів (з 25 грудня 1979 до 15 лютого 1989 року). Через Афганістан пройшли понад півмільйона воїнів обмеженого контингенту радянських військ.

Загальні людські втрати (вбиті, померли від ран і хвороб, загинули в результаті катастроф, аварій та нещасних випадків) радянських Збройних Сил (разом з прикордонними і внутрішніми військами) склали 15051 особа.

Не повернувшись додому з війни і 3360 воїнів-українців, 3280 з них загинули, а 80 пропали безвісти або потрапили в полон. Із 620 тис. радянських військово-службовців, які пройшли через Афганістан, 150 тис. (24,19% загальної кількості) становили громадяни України, причому за післявоєнний час від хвороб та наслідків бойових поранень померло майже втричі більше українських ветеранів Афганістану, аніж у роки афганської війни.

Поділяючи всю біль з тими, хто втратив на цій війні своїх рідних і близьких, дітей і чоловіків, віддаючи данину поваги всім учасникам подібних подій, офіційно на законодавчому рівні в деяких суверенних державах, утворених після розпаду СРСР, були встановлені відповідні пам'ятні дні. В Україні це День вшанування учасників бойових дій на території інших держав, який встановлений Указом Президента Незалежної України № 180/2004 від 11 лютого 2004 року і щорічно відзначається 15 лютого.

Багато з тих, хто пройшов горнило війни в Афганістані, став на захист Незалежної України, прийнявши на себе перший удар ворога на Донбасі. І сьогодні ветерани-афганці несуть військову службу в гарячих точках на лінії розмежування, демонструючи військову майстерність, відвагу і героїзм, передаючи молодим бійцям свої бойовий досвід.

Ми вдячні їм сьогодні – людям, які добровільно підставили своє плече в складний для України час. Схиляємо голови перед світлою пам'яттю полеглих.

ВІД МАРТЕНА - ДО НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ І НОВОЇ ЯКОСТІ ЖИТТЯ

Рік, який щойно розпочався, багатий на знакові події. У листопаді ми будемо відзначати 200-річчя профспілкового руху в Україні, а Профспілка металургів і гірників проведе свою звітну конференцію. Також ФПУ оголосила 2017-й роком первинної профспілкової організації.

Безумовно, виконання всього запланованого залежить від того, наскільки міцне підґрунтя сьогодні має первинка: чи то соціально-економічні показники, чи то мікроклімат всередині організації. Проте, як стартувала в 2017 рік первинна організація ПМГУ ПАТ «Запоріжсталь» і на якому фундаменті досягає стійких успіхів, розповідає голова профспілкового комітету підприємства Леонід Анісімов.

ІНТЕРВ'Ю З ПРОФЛІДЕРОМ

– Леоніде Олександровичу, вже одне слово «Запоріжсталь» несе в собі позитивний зміст. Не сьогодні, й навіть не вчора сформувалися ті важливі традиції, завдяки яким працювати на підприємстві престижно. Але все-таки, що є основою успішної роботи первинної профорганізації комбінату?

– Насамперед, це згуртований трудовий колектив досвідчених і цілеспрямованих людей, які здатні виконувати найскладніші виробничі завдання та готові без вагань стати на захист своїх трудових прав і соціально-економічних інтересів.

Одним з головних чинників успіху є наша тісна співпраця з адміністрацією підприємства. Генеральний директор Ростислав Шурма – керівник нової формції. Він завжди глибоко вивчає проблему і лише потім приймає зважене рішення. Завдання профкому – вчасно позначити проблему та показати прийнятні шляхи її вирішення. Тому часто позиція менеджменту, що відповідає за соціальні проекти, повністю співпадає з позицією первинки. У питаннях соціальної політики ми намагаємося досягати повного взаєморозуміння, тому всі питання і проблеми вирішуються досить оперативно та мають для людини праці позитивний результат.

– «Запоріжсталь» – один з лідерів у металургійній галузі щодо заробітної плати. Не секрет, що на будь-якому підприємстві питання збільшення доходу працівників завжди актуальні. З яких фінансових джерел можна очікувати на підвищення зарплати?

– Основою для матеріальних можливостей є ефективна робота кожної людини на своєму робочому місці та всього колективу загалом. Дала свої позитивні результати і робота щодо підвищення якості.

Також «Запоріжсталь» впроваджує кращі практики управління в енергетиці, реалізує енергозберігаючі проекти та сучасні технології, засновані на високо-ефективному використанні паливно-енергетичних ресурсів.

Усі ці економічні показники позитивно позначилися на зростанні зарплати працівників, яка в 2016 році збільшилася на 16,4%, склавши в середньому по комбінату 10319 грн.

– Одним з пріоритетних напрямів роботи є питання охорони праці. Кожен працівник повинен повернутися із зміни додому живим і неушкодженим.

– Найголовнішим досягненням є те, що комбінат відпрацював 2016 рік без смертельних випадків на виробництві. У роботі із запобігання небезпечним ситуаціям на виробництві ключова увага приділяється профілактиці, діє низка спеціальних програм. Знання працівників з охорони праці оцінюють за допомогою комп'ютерного тестування, проводяться місяць безпеки та тематичні стоп-години.

Гарним інструментом профілактичної роботи зарекомендували себе патрулі безпеки, в яких задіяні співробітники цехів комбінату та громадські інспектори з охорони праці. Вони зсередини знають всі можливі вузькі місця та заздалегідь сповіщають про небезпеку відповідні служби цеху або комбінату.

По кожному нещасному випадку проводяться засідання цехових комітетів профкому, на яких детально розглядаються причини травми та вживаються заходи щодо недопущення подібних порушень.

У цілому на охорону праці за минулий рік було витрачено близько 240 млн грн, що значно перевищує розміри витрат на охорону праці, передбачені чинним законодавством.

– Основою соціальної політики комбінату є колективний договір. Які з його заходів найбільш актуальні для трудящих?

– Незважаючи на складну ситуацію в економіці, всі заходи, передбачені колективним договором на 2016 рік, виконані на 100%.

Особливу увагу приділяємо оздоровленню трудящих. У 2016 році оздоровилися 6355 осіб. З них у санаторіях України – 585 працівників. У пансіонаті «Металург» – 3493 трудящих і членів їхніх сімей, а також 473 ветерани праці. У санаторії-профілакторії пройшли лікування 1157 працівників і непрацюючих ветеранів.

Більше тисячі дітей з родин металургів відпочили в дитячих оздоровчих закладах «Супутник» (Великий Луг, Запоріжжя), «Альбатрос» і «Приморський» (Генічеськ, Азовське море).

Завдяки співпраці комбінату з компанією «Арсенал-страхування» працівникам і ветеранам частково компенсувалася вартість ліків при настанні страхового випадку. У 2017 році укладено новий договір із СК «АСКА», яким збільшено суми страхових виплат до 2700 грн для працівників комбінату і до 2500 грн для ветеранів.

– Починаючи з 2012 року, на підприємстві успішно діє програма «Робіт-

ничий побут». Що було зроблено в рамках цієї програми?

– За весь період дії програми комбінат скеровував у неї близько 30 млн грн. У 2016 році були виконані роботи на дев'яти об'єктах загальною площею 721 кв. м. Основну увагу приділено ремонтам побутових приміщень і санвузлів. Сума інвестицій складала 3 млн грн. У цій роботі брали активну участь і профактивісти, котрі подали свої пропозиції щодо поліпшення умов праці та побуту.

– І насамкінець, розкажіть про основні завдання первинки в 2016 році. Що вдалося зробити із запланованого?

– Насамперед профактив комбінату скеровував свої зусилля на організацію трудових колективів для виконання щомісячних виробничих завдань. І своє завдання ми виконали успішно.

Наша первинка брала активну участь у заходах з відновлення соціальної справедливості, що проходили під егідою ЦК ПМГУ та Федерації профспілок України. Ми брали участь у літній Всеукраїнській акції протесту з пікетуванням Верховної Ради, були серед учасників грудневої акції протесту. Я особисто виступав на обох зустрічах з міністром соціальної політики Андрієм Ревою, позначивши принципову позицію трудових колективів у питанні оптимізації Списків № 1 і № 2.

Крім того, профком протягом року направив низку листів і звернень до народних депутатів, Кабінету Міністрів, а також депутатів Запорізької обласної та міської рад з питань антисоціальної політики Уряду, зокрема підвищення цін і тарифів, необгрунтованого позбавлення працівників інсугучих пільг і компенсацій за роботу в шкідливих умовах праці.

І наша робітнича правда все-таки перемогла. Ми змусили Уряд прислухатися до думки десятків тисяч металургів і сісти з профспілками за стіл переговорів.

Я мрію про те, що прийду в трудові колективи і скажу: профспілка домоглася на державному рівні, щоб її почули, і захистила права працівників, які своєю щоденною працею забезпечують економічну міць Запорізького регіону і держави. Це буде найпотужнішим мотиваційним фактором для членства в профспілці і працюватиме на користь всього проффруху в Україні.

Розмовляв Гліб ГОНЧАРОВ

Сергій КАПЛІН, народний депутат України, представник профспілок у Верховній Раді України:

«Для соціальної справедливості зроблено кілька кроків, але, на жаль, це служба не влади, а передусім профспілок. Тільки завдяки послідовності профспілок нам вдалося досягти збільшення мінімальної зарплати. Але разом з тим, через незлагодженість і відсутність соціальної політики як такої сьогодні ми маємо взяти на себе зобов'язання з порятунку малого бізнесу. Ми запропонували законопроект, який дозволяє практично вдвічі зменшити розмір єдиного податку для другої групи підприємців – це майже 2 млн людей. Так само на часі – й цей крок буде справедливим – збільшення мінімальної пенсії до рівня прожиткового мінімуму – 3200. І ми будемо за це боротися».

Богдан ПЕТРЕНКО, експерт Українського інституту досліджень екстремізму:

«Перше, на що варто звернути увагу – це масовість бідності. Майже 58% українців належать до категорії бідних. Значна частина населення України вважають себе бідними. Це проблема держави. Не можна сказати, що держава не звертає на це увагу. Здійснюється ліфтинг, вирівнювання шляхом пільг, субсидій, підвищення мінімальної зарплати. Така технологія певною мірою забезпечує народ від повного зубожіння, але існує й загроза такого вирівнювання. Населення втрачає економічні стимули для розвитку. Таким чином держава не лише підтримує, а й стимулює бідність, тому що вона не надає допомогу середньому класу, тим, хто дійсно працює і наповнює бюджет».

УКРАЇНСЬКИЙ ПРИСМАК СОЦІАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ

20 лютого – Всесвітній день соціальної справедливості. Міжнародна спільнота вважає його одним з головних інструментів забезпечення ефективного соціального діалогу для формування справедливого суспільства. В Україні цього дня намагаються привернути увагу органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єктів господарювання, громадських організацій, профспілок до вирішення вкрай наболілих проблем встановлення справжньої, а не декларативної соціальної справедливості. Реальних досягнень соціальної рівності в Україні значно менше, аніж проблем на шляху подолання несправедливості. Головна тема номера – не стільки про здобутки, скільки про подальшу боротьбу за соціальну справедливість.

ОБ'ЄКТИВНА ДІАГНОСТИКА

Аби лікувати будь-яку недугу, спершу слід зайнятися її діагностикою. Цю прописину істину збагнули профспілкові лідери, коли почали детально вивчати проблеми соціальної несправедливості в Україні. Тож спочатку вирішили провести чесну діагностику зон соціальної несправедливості. І не лише задля констатації, а з переліком конкретних завдань, як подолати проблеми соціальної нерівності. Окреслили спектр таких зон з кількох ключових позицій.

Найголовнішою точкою докладавання профспілкових зусиль, звісно, стала проблема несправедливої заробітної плати. Назвати гідною працю для переважної більшості населення аж ніяк не виходило. Жодні методології до українських реалій не підходили. А вже український працівник не здатний за рахунок заробітної плати забезпечити відтворення свого трудового потенціалу. Платоспроможність працюючого українця чи не найнижча в Європі. А якщо наші громадяни перестануть купувати вітчизняні товари й послуги, виробляти їх не буде жодного сенсу. А це вже глобальна проблема, бо в результаті вітчизняна економіка буде парализована. Така політика призведе до того, що Україна поступово перетвориться

на сировинний додаток Європи, а в країні нікому буде ні споживати, ні виробляти.

Через це на порядку денному профспілкової спільноти постало головне завдання: зрушити реформу оплати праці з мертвої точки, аби заробітна плата, нарешті, стала мірилом рівня життя в Україні.

Перші здобутки, хай навіть скромні, вже є. Від початку року мінімальна заробітна плата становить 3200 грн. Профспілковий актив сподівається, що Уряд не законсервує цей стандарт, а буде його й надалі підвищувати. Це дасть змогу знизити масштаби бідності в країні. А вже за офіційною статистикою, за межею бідності в Україні перебуває чверть населення. Та крім офіційної, є й інша статистика. І вона вражає: кожен другий не може вирватися з прірви жебрацького існування. Особливо ніяк, коли тарифи на комунальні послуги сягнули захмарних висот. Тут уже не треба бути великим діагностом, аби зрозуміти причину цієї хвороби. Треба діяти адекватно. Відтак профспілки концентрують свої зусилля, аби змусити владу переглянути тарифи. Саджати українців на так звану «бюджетну голку» у вигляді субсидій з бюджету на житлово-комунальні послуги – це шлях у нікуди. Не на такі щедроти від влади сподівався народ після Революції гідності.

У зоні соціальної несправедливості є ще одна позиція, що стала однією з пріоритетних для профспілкового загалу. Йдеться про заборгованість із заробітної плати. Профспілки вивчали низку пропозицій, як законодавчо закріпити захист працівників від заборгованості. Відповідні напрацювання подані і до парламенту, і до Кабінету Міністрів. Вони полягають у тому, щоб працівник за кожен день затримки заробітної плати отримував додатково компенсацію на рівні не менше, ніж отримують банки за невчасно повернені кредити, чи ПФ – за невчасну сплату внесків. Профспілки наполягають на створенні гарантійного фонду, який би повертав працівникам зароблені гроші у разі банкрутства підприємства.

Серед ключових завдань профспілок – не допустити підвищення пенсійного віку для українців та сприяти виведенню з тіні середнього й малого бізнесу. Ці проблеми також із зони діагностики.

КРІЗЬ ПРИЗМУ РЕАЛІЙ

Якщо аналізувати рівень соціальної несправедливості в Україні, то тут «пальму першості» утримує прожитковий мінімум, стверджують експерти. Він в Україні вдвічі менший від мінімальної зарплати та споживчого кошика. Відповідно до

стандартів ООН у світі встановлена межа бідності на рівні 5 дол. США на день. В Україні за законодавством прожитковий мінімум становить 1,8 дол. на день, тобто більш ніж утричі нижче встановлених норм.

При цьому анонсованого Урядом перегляду прожиткового мінімуму на основі вартості споживчого кошика в бік збільшення до 2800 грн з 1 січня 2017 року так і не відбулося. На відміну від мінімальної зарплати, де можливі маніпуляції з переведенням працівників на неповний робочий тиждень, позбавлення премій тощо, прожитковий мінімум є величиною сталою. На його основі розраховують пенсії, виплати при втраті працездатності, допомогу на дітей тощо. У державному бюджеті на 2017 рік передбачено, що прожитковий мінімум

на одну особу в розрахунок на місяць складає: з 1 січня 2017 року – 1544 грн, з 1 травня – 1624 грн, з 1 грудня – 1700 грн. Представники Уряду публічно заявляють, що на такі гроші неможливо прожити. Приміром, міністр соціальної політики Андрій Рева зізнається, що офіційний прожитковий мінімум вдвічі нижчий від реального. А на думку віце-прем'єр-міністра Павла Розенка, прожитковий мінімум має складати 2400–2700 грн.

«Між прожитковим мінімумом за законом і реальним завжди є розбіжності. Нині вони різнішають досить суттєво, але от чи варто підвищувати офіційний прожитковий мінімум – це велике питання», – зазначив міністр соціальної політики. Свою позицію чиновник намагається аргументувати тим, що підвищення про-

Олександр ГОНЧАРОВ, директор Інституту розвитку економіки України:

«Чесно кажучи, побудова системи державного регулювання на ринку комунальних послуг і енергоносіїв нагадує знуцання над здоровим глуздом, елементарне глузування над соціальною справедливістю. Якщо цього не збagnуть в Уряді і нічого не зміниться на краще, всій країні буде погано. Бо соціальна нерівність має кілька проявів. Перший і найбільш очевидний – різниця в доходах. Мільйонні статки меншості проти жебрацьких заробітків і пенсій більшості – такий дисбаланс може спонукати до протестів. І дуже потужних».

Дмитро БОЯРЧУК, директор CASE-Україна:

«Соціальні стандарти повинні відповідати економічному стану країни. Це велика економічна чи політична Ілюзія, що в нас зарплати повинні бути такими, як європейські. Вибачте, якщо економіка не дозволяє отримати ті самі доходи і створювати такі ж ВВП і прибутки, як в Європі, то про що ми говоримо? Ми й без того, якщо подивитися на всі ці коефіцієнти Джині, на структуру розподілу ВВП, по суті, за своїми стандартами наближаємося до Швеції. У нас просто немає що розподіляти».

СТІ

**10
найбагатших
людей
УКРАЇНИ ВОЛОДІЮТЬ
20% ВВП**

**26 листопада
2007 року
ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ
ООН ЗАПОЧАТКУВАЛА
ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ
СОЦІАЛЬНОЇ
СПРАВЕДЛИВОСТІ**

**з 55%
до 65%,
ЗА ПЛАНАМИ УРЯДУ,
ЗБІЛЬШИТЬСЯ ДО
2020 РОКУ ЧАСТИНА
БІДНОГО НАСЕЛЕННЯ,
ОХОПЛЕНА ПРОГРАМАМИ
СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ**

КОМЕНТАР

**Григорій ОСОВИЙ,
Голова Федерації професійних спілок України:**

«Хтось із класиків сказав: «Справедливість – так само необхідний для життя продукт, як і хліб». За іронією, в нашій державі навіть деякі сорти хліба зветься «соціальними». А про соціальну справедливість зазвичай згадують ближче до 20 лютого, коли треба оприлюднити низку заходів, покликаних на боротьбу за неї. Однак проблеми не зникають одразу після 20 числа. І найголовніша – це те, що працююча людина не спроможна дати собі раду. Більше того, змушена виступати перед державою у ролі прохача, щоб та надала чи то допомогу, чи субсидію. Але й те, й інше дуже скидається на милостиню. І від цього громадяни великої європейської країни почуваються ще більш приниженими.

Велика соціальна несправедливість, на переконання профактиву країни, полягає у відвертому нехтуванні владою конституційного права на працю. Відтак зростає армія безробітних, яка змушена шукати заробітку або в тіньовій економіці, або на теренах інших країн. Позиція профспілок полягає в тому, аби, врешті-решт, перестати кланятися владі та випрошувати у неї подачки, а ставити перед владою законні вимоги. Може, хто не знає, але слово міністр означає «слуга». То, може, міністри, а разом з ними й інші чиновники почнуть слугувати народу? А народ, відповідно, проконтролював би таке служіння.

Приміром, Глава Уряду Володимир Гройсман заявив: «Ми забезпечимо абсолютну соціальну справедливість». Народу цікаво було б дізнатися, які важелі для досягнення соціальної справедливості Уряд планує використати? Не зайве дізнатися про механізми досягнення тієї самої абсолютної соціальної справедливості і профспілкам. Тим більше, що нині налагоджується робота і з Урядом, і з роботодавцями. Останнім часом укладено Генеральну тристоронню угоду. Це загальнодержавний соціально-трудовий контракт на захист працівників. За участю сторін соціального діалогу створено Національний комітет з розвитку промисловості. Урядом на вимогу профспілок осучаснено «споживчий кошці», ініційовано двократне підвищення мінімальної заробітної плати до рівня фактичного прожиткового мінімуму, що в разі реалізації введе за межу бідності 3,7 млн працівників та забезпечить зростання заробітної плати.

Однак низка вимог профспілок залишаються невиконаними: зростають ціни і тарифи на житлово-комунальні послуги, не погашено 2 млрд грн боргів із заробітної плати, не відновлено право працівників на пільгове пенсійне забезпечення за Списками № 1 і № 2, у проєкті Держбюджету обмежуються пенсії, стипендії, соціальні виплати. Тож профспілкорова громада ставить перед собою непросте запитання: яким чином розв'язати вузол цієї низки проблем, що змикаються на соціальну справедливість, коли зволання загрожує деструктивним суспільно-політичним вибухом? Будьте певними: профспілкові активи країни нині перебувають в активному пошуку дієвих механізмів, аби принципи соціальної справедливості в Україні були відновлені й запрацювали на повну силу».

катастрофічне зuboжіння українського суспільства? Якщо у 2008 році ООН констатувала, що 35% українців живуть за межею бідності, на середину 2012-го їх уже було понад 72%, а нині – понад 90%. Перетворення країни на територію злиднів докорінно змінює мотивацію соціально-економічної поведінки населення. Громадяни перестають бути партнерами в економічних стосунках з державою. Вони їй просто не довіряють. Та й не мають підстав довіряти владі.

ДО ЄВРОПИ – АФРИКАНСЬКИМИ СТЕЖКАМИ

Найгострішою соціальною проблемою в Україні залишається великий розрив між високою вартістю життя та низькою ціною праці. За роботу українцям платять копійки, людська праця нічого не вартує, окрім мінімальної зарплати. Експерти стверджують, що система оплати праці у нас побудована неправильно. Навіть за радянських часів у собівартості продукції 25% складала оплата праці. Тепер – менш ніж 10%, тоді як у Європі частка оплати праці в собівартості сягає 45%. Мізерні зарплати найманих працівників більше скидаються на милостиню, аніж на гідну винагороду. Такий розподіл породжує соціальну нерівність, бо працюючі українці почувуються кріпаками, що гарують на панів – власників «заводів, газет, пароплавів».

У той час, як переважна більшість українців ледь зводять кінці з кінцями, можновладці декларують мільйонні статки. Поки одні зuboжють, інші стають мільйонерами та мільярдерами. Та ще й під лозунгами боротьби за те, аби життя українців стало кращим.

Експерт Інституту демографії та соціальних досліджень НАНУ Людмила Черенко наголошує, що ганебне явище, коли до категорії нужденних потрапляють не безробітні, а ті, хто важко працює, є абсолютно унікальним. І обурюється, що ніде, крім країн Африки, такого немає. Та виявляється, що до рівня Африки чи інших країн третього світу Україні ще треба дорости. Ми торуємо шлях до Європи африканськими орієнтирами.

У всьому світі показником соціальної справедливості вважається заробітна плата, відповідність її рівня соціальному статусу та займаній посаді. Що менший у цій пропорції розрив, то вищим вважається рівень соціальної справедливості. Згідно з прийнятими у розвинених економіках нормами розрив у доходах між 10% найбагатших і 10% найбідніших не повинен перевищувати співвідношення 10:1. Це так званий індекс Джині. Та про такий інструмент, схоже, фахівці в українському Уряді навіть не чули. Бо інакше українські реалії їх просто приголомшили б.

Якщо в Європі прийнятним вважається рівень 7:1, то в Україні цей показник переважив за позначку 45:1. І має стійку тенденцію до збільшення.

У Європі, крім України та Молдови, вже не залишилося країн з такою принизливо низькою платнею для людей, які працюють. Це явище характерне для дуже бідних африканських країн.

Насправді громадяни України хочуть не так уже й багато. Тільки те, на що мають право, що гарантує їм Конституція. Право на місце роботи та гідну заробітну плату, можливість навчатися, лікуватися, відпочивати, мати пристойне житло. Виключно те, що передбачено в Основному Законі держави. І щоб решта законів Основному не суперечили, а лише утверджували ці права. Цього для соціальної справедливості цілком достатньо.

житкового мінімуму потягне за собою збільшення окладу «чиновників, суддів Верховного Суду, функціонерів НАБУ», в яких оклад обчислюється у мінімальних зарплатах, що дорівнюють прожитковому мінімуму.

На такі аргументи у ФПУ є контраргументи: слід підвищувати рівень прожиткового мінімуму до рівня мінімальної заробітної плати, тоді це справді сприятиме підвищенню соціальних стандартів в Україні.

«Навіть на базі застарілого споживчого кошці, який не змінювався з 2000 року, розмір прожиткового мінімуму має становити 3037 грн», – вважає Голова ФПУ Григорій Осовий. За його словами, коригування соціальних стандар-

тів відкладати не можна. Або Кабмін має вольовим рішенням знизити тарифи на житлово-комунальні послуги й ціну на газ.

Профспілкову спільноту відверто обурює той факт, що в основу соціальної політики європейської держави замість стандартів гідного життя та гідної праці закладено ідею соціальних мінімумів. Причому офіційно встановлені розміри мінімальних державних соціальних стандартів і гарантій є заниженими. Як кажуть, мінімум від мінімуму. Така політика породжує суспільство жебраків, а державу перетворює на соціального банкрота.

Про яку соціальну справедливість можна говорити, якщо впродовж останніх років відбувається

ІВАНО-ФРАНКІВЩИНА

ПОЗИТИВНІ
ТЕНДЕНЦІЇ
ТА СОЦІАЛЬНІ
РИЗИКИ

Як впливає законодавче підвищення рівня мінімальної зарплати на роботу реального сектора економіки, і якими мають бути дії соціальних партнерів: влади, роботодавців і профспілок? Ці питання обговорювались на засіданні виконавчого комітету Івано-Франківської обласної тристоронньої соціально-економічної ради.

Виступаючи на засіданні наголошували, що нинішня мінімальна зарплата, за задумом Уряду, покликана сприяти підвищенню життєвого рівня працюючої людини, збільшенню бюджетних надходжень. Водночас реалізація такого нововведення пов'язана з подоланням низки проблем і передбачає соціальні ризики.

Як наголошував заступник голови правління, виконавчий директор обласного об'єднання роботодавців Василь Скригунець, роботодавці змушені звільняти працівників через неспроможність виплати зарплати та необхідність оптимізувати витрати. Збільшення розміру «мінімалки» викликає подальшу тінізацію трудових відносин, особливо серед малого і середнього підприємництва, зростання прихованого безробіття.

Заступник директора департаменту соціальної політики ОДА – начальник управління праці Ярослава Ульяновська та перший заступник голови облпрофради Володимир Уевич запропонували привести положення територіальної угоди між облдержадміністрацією, обласним об'єднанням організації роботодавців та облпрофрадою у відповідність до останніх змін у законодавстві про працю. Цю вимогу також містить Генеральна угода про регулювання основних принципів реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні.

За результатами обговорення, виконавчим комітетом тристоронньої соціально-економічної ради доручено управлінню праці облдержадміністрації підготувати звернення до Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення Верховної Ради України щодо внесення змін до Закону України «Про оплату праці» про невиключення до мінімальної заробітної плати підвищення посадових окладів за роботу в шкідливих і важких, а також у гірських умовах праці.

Вл. інф. облпрофради

Нинішня мінімальна заробітна плата покликана сприяти підвищенню життєвого рівня працюючої людини, збільшенню бюджетних надходжень.

ПОЗИЦІЯ ПРОФСПІЛОК –
ВЗАЄМОДІЯ З КОНКРЕТНИМ
РЕЗУЛЬТАТОМ

У приміщенні Вінницької облдержадміністрації відбулося засідання Територіальної тристоронньої соціально-економічної ради з порядком денним: «Про ефективність взаємодії сторін соціального діалогу у вирішенні актуальних питань сьогодні».

ВІННИЧЧИНА

Відкриваючи засідання, голова ОДА Валерій Коровий зазначив, що відповідно до законодавчих змін у сфері оплати праці, з 1 січня 2017 року запроваджено новий розмір мінімальної заробітної плати – 3200 грн. На сьогодні з місцевих бюджетів майже 110 тис. працівників бюджетної сфери області виплачено зарплату за новим стандартом. Голова ОДА акцентував увагу присутніх на необхідності легалізації виплати зарплат, щоб кожен працівник відчував себе соціально захищеним.

З інформацією «Ефективний соціальний діалог – шлях до соціально-економічного розвитку та забезпечення гідного життя людини праці» виступив голова Федерації профспілок області, співоглава ТТСЕР Микола Колесник, який зазначив, що кардинальне підвищення мінімальної зарплати було давньою вимогою профспілок. Одна з їх головних вимог – проведення докорінної реформи оплати праці, відмова від моделі дешевої робочої сили. На

першому етапі вирішується завдання мінімум – вивести із зони бідності кожну працюючу людину. Адже нині головна проблема, яка потребує негайного вирішення, – це подолання масштабної бідності. Працююча людина не повинна звертатися до держави за різними соціальними допомогами, вона повинна мати гідну зарплату, бути спроможною утримувати себе та свою сім'ю. Законом № 1774 зобов'язано соціальних партнерів у 3-місячний термін привести норми колективних договорів і угод у відповідність до чинного законодавства. Завдання профспілок у ситуації, що склалася, – під час проведення переговорів із внесення змін і доповнень до колективних угод зберегти існуючі гарантії працівників в оплаті праці, а також забезпечити оптимальне співвідношення між кваліфікованою та некваліфікованою працею, основною та додатковою зарплатою.

Також голова ФПО зазначив, що необхідно звести до мінімуму кількість до-

плат, надбавок, заохочувальних та компенсаційних виплат, що включаються до складу мінімальної зарплати на конкретному підприємстві. Сьогодні перед профспілками постало непросте завдання посилення громадського контролю за виконанням законодавства про підвищення соціальних стандартів, щоб не допустити можливого урізання фондів оплати праці, скорочення персоналу, переведення працівників на зменшений режим праці. Микола Колесник запевнив, що Федерація профспілок області, її членські організації будуть тісно співпрацювати із управлінням Держпраці у Вінницькій області, щоб оперативно реагувати на порушення законодавства. Також він підкреслив, що разом з проведенням реформи оплати праці необхідно вживати заходів із забезпечення продуктивної зайнятості населення. Як свідчить статистика, в області щороку зменшується середньооблікова кількість штатних працівників. Так, за останні 5 років їх чисельність зменшилася на 32,5 тис. осіб і сьогодні складає 274 тис.

В обговоренні взяли участь представники кожної із сторін соціального діалогу.

Підбиваючи підсумки засідання, Валерій Коровий зазначив, що головне завдання контролюючих органів – не застосування штрафних санкцій до роботодавців, а проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо забезпечення дотримання нововведень у законодавстві про працю в області.

Вл. інф. ФПО

“ МИКОЛА КОЛЕСНИК, ГОЛОВА ФПО:

«Сьогодні перед профспілками постало непросте завдання посилення громадського контролю за виконанням законодавства щодо підвищення соціальних стандартів, аби не допустити можливого урізання фондів оплати праці, скорочення персоналу, переведення працівників на зменшений режим праці».

ЗАПОРІЖЖЯ

ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ РОБОЧОЇ ГРУПИ
З ПИТАНЬ ОПЛАТИ ПРАЦІ

У Запорізькій області розпорядженням голови облдержадміністрації створено обласну робочу групу для забезпечення реалізації рішень, спрямованих на підвищення рівня оплати праці та дотримання норм законодавства в частині мінімальної зарплати (у розмірі 3200 грн). До складу групи ввійшов голова Запорізької обласної ради профспілок Віктор Сластьон.

Члени робочої групи вперше зібралися на своє засідання під головуванням заступника голови облдержадміністрації Едуарда Гугніна. В засіданні також взяли участь представники профспілок.

«Наше завдання – налагодити постійний контроль за забезпеченням підвищення мінімальної зарплати, насамперед у частині додержання законодавства за оплати праці в закладах, установах та організаціях, що фінансуються за рахунок місцевих бюджетів. Такі ж робочі групи мають бути створені на місцях. Та наразі це доручення виконали лише на чотирьох територіях: у м. Запоріжжя, Гуляйпільському, Михайлівському та Чернігівському районах. Нагадуємо, що це завдання має бути виконано до 15 лютого», – наголосив Едуард Гугнін. Як повідомив директор департаменту соціального захисту насе-

лення облдержадміністрації Ігор Мещан, в інших містах і районах області триває розробка та погодження відповідних розпорядчих документів керівників територій із цього питання.

Підбиваючи підсумки засідання, Едуард Гугнін зазначив, що керівники структурних підрозділів облдержадміністрації мають тримати питання виплати зарплати у підпорядкованих закладах бюджетної сфери на постійному контролі.

Також було вирішено постійно проводити з профспілками області інформаційно-роз'яснювальну роботу серед працівників та роботодавців щодо дотримання норм законодавства в частині мінімальної заробітної плати та її легалізації.

Вл. інф. облпрофради

КОГО ЗРІВНЯЛА МІНІМАЛЬНА ЗАРПЛАТА У 3200 ГРИВЕНЬ?

За інформацією членських організацій Федерації профспілок Кіровоградської області, на всіх підприємствах, в установах і організаціях, де діють первинки, забезпечується виплата мінімальної зарплати в розмірі 3200 грн. Без проблем здійснюється цей процес в установах і закладах освіти. В грудні минулого року укладено обласну галузеву угоду між управлінням освіти, науки, молоді і спорту ОДА й обласним комітетом профспілки. Проводиться організаційна робота щодо укладення колективних угод в установах і закладах освіти на основі розроблених обкомом профспілки методичних рекомендацій.

КІРОВОГРАДСЬКА

Проте, в окремих галузях виникають проблеми під час реалізації законодавчих змін у сфері оплати праці. Так, за інформацією обласної організації профспілки працівників охорони здоров'я, для забезпечення коштами у 2017 році фонду оплати праці закладів охорони здоров'я області не вистачає близько 144 млн грн. Доведений обсяг медичної субвенції не дає можливості виконати вимоги ЗУ від 06.12.2016 № 1774-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» та постанови КМУ від 28.12.2016 № 1037 «Про оплату праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» для забезпечення диференціації зарплати працівників з урахуванням складності, відповідальності та умов виконуваної роботи, кваліфікації працівника, результатів його роботи.

Зрівнялівка існує майже в усіх закладах охорони здоров'я. У лікаря-інтерна, бухгалтера, сестри медичної 6 розряду, приборальника території, інженера, економіста, юриста зарплата перебуває на одному рівні. Це, в свою чергу, не мотивує висококваліфікованих працівників і може призвести до масових скарг та зростання соціальної напруги в галузі.

За інформацією обласної профорганізації працівників культури, не забезпечується диференціація міжтарифних коефіцієнтів в оплаті праці при встановленні мінімальної зарплати на рівні 3200 грн:

– клубних працівників 9-11 тарифних розрядів (акомпаніатори, художні керів-

ники, керівники колективів);

– працівників училищ культури, музичного училища 7-11 тарифних розрядів (настроювачі музичних інструментів, бухгалтери, провідні інженери з охорони праці);

– окремих працівників спортивних шкіл олімпійського резерву (бухгалтери, інженери з охорони праці, завідувачі відділу (сектору) кадрів).

Усі ці категорії працівників мають 3200 грн, а це менше, ніж у техпрацівника чи сторожа, які отримують додаткову надбавку за використання деззасобів чи за роботу в нічний час.

Мають місце проблеми в небюджетній сфері, зокрема невиконання пункту 2.4. Генеральної угоди щодо визначення розміру тарифної ставки робітника і розряду на 2017 рік унеможливило формування тарифних сіток на підприємствах галузей, в яких не укладено галузеві угоди або їх укладено без участі об'єднань роботодавців.

Якщо брати в розрахунок діючу норму Генеральної угоди (110% прожиткового

мінімуму), то розмір тарифних ставок робітників найбільш масових 4-5 розрядів (оператори верстатів з програмним керуванням) не досягне мінімальної зарплати у 3200 грн. Крім того, відсутність вищевказаної норми гальмує укладення галузевих угод, які є базою для укладення колективних угод.

Неприпустимим є скасування гарантій на призначення академічної стипендії студентам, зархованим до вишу на перший курс навчання до проведення першого семестрового контролю.

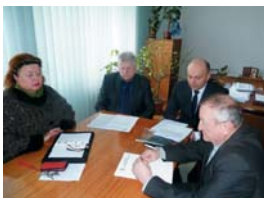
Розпорядженням голови ОДА від 25 січня 2017 року в області утворено тимчасову міжвідомчу робочу групу з питань забезпечення реалізації рішень, спрямованих на підвищення рівня оплати праці та дотримання норм законодавства в частині мінімальної зарплати. До складу робочої групи включено голову ФПО. Аналогічні групи за участю представників профспілок утворено в районах і містах регіону.

Вл. інф. облпрофради

ЗАКАРПАТТЯ

АКТИВНА СПІВПРАЦЯ В СФЕРІ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

В обласній раді профспілок відбулася зустріч голів обласних організацій галузевих профспілок з першим заступником начальника управління Держпраці у Закарпатській області Василем Грициком, на якій розглянуто питання законодавчих змін, зокрема в частині мінімальної зарплати, фінансових санкцій за порушення нормативно-правових актів, які регулюють трудову діяльність.

У своєму виступі Василь Грицик акцентував увагу на нововведеннях до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів» та навів непоодинокі випадки його порушень, а саме переведення роботодавцями працівників на режим часткової зайнятості, відправлення у відпустки без збереження зарплати та ін. Своєю позицією щодо останніх змін до трудового законодав-

ства висловили й голови обласних організацій профспілок. Йшлося, зокрема, про недосконалість законодавчих документів, відповідно до яких відбулося своєрідне вирівнювання розміру зарплат працівників різного кваліфікаційного рівня, базові соціальні стандарти, які суттєво не змінилися, незважаючи на збільшення розміру прожиткового мінімуму, проблеми в оплаті праці трудящих бюджетної сфери тощо.

У свою чергу, голова Закарпатської облпрофради Володимир Фленько наголосив, що в питаннях легалізації виплати зарплати, дотримання мінімальних гарантій з оплати праці профспілки будуть тісніше співпрацювати з управлінням Держпраці в За-

карпатській області. Було укладено угоду про співпрацю. Керівники обласних організацій галузевих профспілок нині проводять моніторинг дотримання мінімальних гарантій у своїх галузях з тим, щоб у разі виявлення порушень спільними зусиллями здійснювати соціальний захист працюючих.

До складу обласної робочої групи з питань легалізації виплати зарплати та зайнятості населення, забезпечення реалізації рішень, спрямованих на підвищення рівня оплати праці та дотримання норм законодавства в частині мінімальної зарплати, включено заступника голови облпрофради Василя Захарія.

Сергій БАРАНЧИКОВ

КІЇВЩИНА

ЯК ПОКРАЩИТИ СИТУАЦІЮ НА РИНКУ ПРАЦІ

У Київському обласному центрі зайнятості відбулася робоча нарада за участю представників профспілок, роботодавців, служби зайнятості, керівників ринкоутворюючих підприємств регіону, представників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, засобів масової інформації. У нараді взяв участь і виступив голова Київської обласної ради профспілок Валентин Кононенко.

Учасники зібрання розглянули тенденції ринку праці регіону, питання щодо визначення пріоритетних напрямів його регулювання та впровадження інноваційних підходів у діяльності служби зайнятості Київської області.

Директор Київського обласного центру зайнятості Денис Дармоустук розповів про ситуацію на ринку праці, діяльність Київської обласної служби зайнятості у 2016 році та плани на майбутнє, реорганізацію та запропоновані зміни в законодавстві. «Наразі служба реформується, відбувається припинення діяльності центрів зайнятості як юридичних осіб з метою утворення філій. Ці зміни сприятимуть підвищенню якості послуг, що надаються Київською обласною службою зайнятості, оскільки працівники таких відокремлених підрозділів (філій) будуть зосереджені лише на обслуговуванні та наданні якісних послуг шукачам роботи, безробітним, а також на співпраці з роботодавцями», – зазначив він.

Заступник директора Київського ОЦЗ Світлана Квітка зосередила увагу на необхідності створення та функціонування робочих груп з легалізації виплати зарплати та зайнятості населення при районних адміністраціях.

Заступник директора департаменту соціального захисту населення Київської ОДА Сергій Мацько, голова Київського обласного об'єднання роботодавців Василь Піддубний, начальник управління з питань праці Головного управління Держпраці України у Київській області Валентин Шаботинський, голова Київської облпрофради Валентин Кононенко у своїх виступах говорили про вплив підвищення розміру мінімальної зарплати на діяльність підприємств, можливість оптимізації чисельності працівників, а також імовірність загрози звільнення працівників.

На можливість покращення ситуації на ринку праці за допомогою дуальної освіти, що передбачає просторове та часове поєднання за принципом 50 (навчання у НЗ) на 50 (стажування на підприємствах), звернув увагу депутат Київської обласної ради, директор ФГ «Гетьман 2011» Василь Цвік.

Результатом зустрічі стало досягнення порозуміння щодо побудови конструктивної співпраці із соціальними партнерами для вирішення питання зайнятості населення та вироблення пропозицій до змін чинного законодавства у цій сфері.

Вл. інф. облпрофради

Застосування дуальної освіти, що передбачає просторове та часове поєднання за принципом 50 (навчання у НЗ) на 50 (стажування на підприємствах), дозволить покращити ситуацію на ринку праці.

ПРИЗУПИНЕННЯ ВІДПОЧИНКУ

ВІДКЛИКАННЯ ПРАЦІВНИКА З ВІДПУСТКИ

Чи має право роботодавець відкликати працівника із щорічної відпустки? Які є в нього на те підстави та чим він керується?

Закон України «Про відпустки» передбачено тільки відкликання із щорічної відпустки, яке допускається за згодою працівника лише для відвернення стихійного лиха, виробничої аварії або негайного усунення їх наслідків, для відвернення нещасних випадків, простою, загибелі або псування майна підприємства.

У разі відкликання працівника з відпустки його працю оплачують з урахуванням тієї суми, що була нарахована на оплату невикористаної частини відпустки.

ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ

ТРУДОВИЙ СТАЖ І ЛІКВІДАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА

Як підтвердити пільговий стаж, якщо підприємство було ліквідовано кілька років тому? Які документи потрібно подати до Пенсійного фонду?

Постановою правління Пенсійного фонду України від 10.11.2006 № 18-1 затверджено Порядок підтвердження періодів роботи, які зараховуються в трудовий стаж для призначення пенсії на пільгових умовах або за вислугу років, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 24.11.2006 за № 1231/1310 (зі змінами та доповненнями), яким визначено механізм підтвердження періодів роботи, що зараховуються до трудового стажу для призначення пенсії на пільгових умовах або за вислугу років, у випадку ліквідації підприємств, установ або організацій без визначення правонаступника.

Згідно із пунктом 11 Порядку, для підтвердження стажу роботи до органів Пенсійного фонду України за місцем проживання необхідно надати наступні документи:

- 1) заяву про підтвердження стажу роботи;
- 2) документи, які підтверджують факт припинення підприємства, установи, організації в результаті їх ліквідації (у тому числі архівні) – щодо підприємств, установ, організацій, ліквідованих до 01.07.2004 та/або щодо яких відсутні дані про проведення реєстраційних дій в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань;
- 3) трудову книжку;
- 4) документи, видані архівними установами, зокрема: – довідку про заробітну плату; – копії документів про проведення атестації робочих місць; – копії документів про переведення на іншу роботу, на роботу з неповним робочим днем, надання відпусток без збереження заробітної плати (у разі відсутності – довідка про їх відсутність).

У разі необхідності заявник може подавати інші документи, які можуть підтверджувати виконання робіт, що дають право на призначення пенсії на пільгових умовах або за вислугу років.

ТРУДОВИЙ ДОГОВІР: ПРИПИНЕННЯ ВІДНОСИН

Усіх працівників нашого підприємства примушують писати заяви про звільнення у зв'язку з його реорганізацією. Чи правомірні дії адміністрації, і за яких обставин можливе припинення трудового договору між працівником і власником підприємства?

ПІДСТАВИ

Відповідно до статті 36 Кодексу законів про працю України підставами припинення трудового договору є:

- 1) угода сторін;
- 2) закінчення строку (п. 2, 3 ст. 23), крім випадків, коли трудові відносини фактично тривають і жодна із сторін не висунула вимогу про їх припинення;
- 3) призов або вступ працівника чи власника – фізичної особи на військову службу, направлення на альтернативну (невійськову) службу, крім випадків, коли за працівником зберігаються місце роботи, посада відповідно до частин третьої та четвертої статті 119 КЗпП;

4) розірвання трудового договору з ініціативи працівника (ст. 38, 39), з ініціативи власника або уповноваженого ним органу (ст. 40, 41), або на вимогу профспілкового чи іншого уповноваженого на представництво трудовим колективом органу (ст. 45);

5) переведення працівника, за його згодою, на інше підприємство, в установу, організацію або перехід на виборну посаду;

6) відмова працівника від переведення на роботу в інше місце-вість разом з підприємством, установою, організацією, а також від-

мова від продовження роботи в зв'язку зі зміною істотних умов праці;

7) набрання законної сили вирок суду, яким працівника засуджено (крім випадків звільнення від відбування покарання з випро-

місцевого самоврядування, протягом року з дня її припинення;

7²) підстави, передбачені ЗУ «Про очищення влади»;

8) підстави, передбачені контрактом;

9) підстави, передбачені іншими законами.

У випадках, передбачених пунктами 7 і 7¹ частини першої цієї статті, особа підлягає звільненню з посади у триденний строк з дня отримання органом державної влади, органом місцевого самоврядування, підприємством, установою, організацією копії відповідного судового рішення, яке набрало законної сили, а у випадку, передбаченому пунктом 7², особа підлягає звільненню з посади у порядку, визначеному ЗУ «Про очищення влади».

Зміна підпорядкованості підприємства, установи, організації не припиняє дії трудового договору.

У разі зміни власника підприємства, а також його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) для трудового договору працівника продовжується.

Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40).

Зміна підпорядкованості підприємства, установи, організації не припиняє дії трудового договору.

У разі зміни власника підприємства, а також його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) для трудового договору працівника продовжується.

Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40).

Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40).

Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40).

Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40).

Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40).

Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40).

Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40).

Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40).

Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40).

ОБМЕЖЕННЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ВСТАНОВЛЕННЯ ГРУПИ ІНВАЛІДНОСТІ

Який порядок встановлення групи інвалідності довічно?

Порядок встановлення груп інвалідності, критерії, за якими визначають ступінь обмеження життєдіяльності, терміни переоглядів інвалідів врегульовані Інструкцією про встановлення груп інвалідності, затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 7 квітня 2004 року № 183 (Інструкція). Медико-соціальні експертні комісії (МСЕК) при проведенні експертизи щодо визначен-

ня ступеня обмеження життєдіяльності людей, причин, часу настання, груп інвалідності керуються Положенням про медико-соціальну експертизу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 22 лютого 1992 року № 83. Згідно з пунктом 1.2 Інструкції інвалідність у повнолітніх осіб визначається шляхом експертного обстеження медико-соціальними експертними комісіями.

Група інвалідності без зазначення строку переогляду встановлюється громадянам при анатомічних дефектах і притриваних до них станах, стійких необоротних морфологічних змінах та порушеннях функцій органів і систем організму, неефективності реабілітаційних заходів, неможливості відновлення соціальної адапта-

ції, несприятливому прогнозу динаміки працездатності з урахуванням реальних соціально-економічних обставин у районі проживання інваліда, а також чоловікам старше 60 років і жінкам старше 55 років, інвалідам, у яких строк переогляду настає: у чоловіків після досягнення 60 років, жінок – 55 років. Але в будь-якому разі група інвалідності без зазначення строку переогляду встановлюється після огляду особи МСЕК, за результатами вказаних вище висновків.

НАВЧАННЯ

ПРОФСПІЛКИ. МОЛОДЬ. МАЙБУТНЄ

На мою думку, сьогодні в умовах відсутності дієвих реформ та реального зростання економіки в країні особливо зростає роль профспілки.

Наразі спостерігається покращення соціального діалогу між владою та профспілками. Раніше такого діалогу, на мій погляд, взагалі не було. І нині його відновлено не тому, що Уряд змінився, а завдяки наполегливості, послідовній політиці профспілок. Поступово ми стаємо сильнішими, а чим ми сильніше, тим краще нас будуть чути владні мужі. Але просто бути почутими інколи буває замало, тому необхідно все зробити для того, аби з нами рахувались. А для цього нам слід бути разом, озброїтись знаннями та об'єднатись заради однієї спільної мети: зробити життя працюючої людини гідним. Особливу роль сьогодні відіграє профспілкове навчання молоді. Завдяки дансько-українському проекту «Посилення внеску профспілок у забезпечення гідної праці, захисту прав працівників та демократизації в Україні» в усіх регіонах країни учасники проекту проводять навчання, тренінги для свого профспілкового активу, тим самим розвиваючи кожного профспілкового активіста окремо як особистість та профспілку загалом.

Так, наприкінці минулого року відбувся черговий одноденний тренінг для молодих профспілкових активістів підприємств житлово-комунального господарства Хмельницької області. Цього разу учасники отримали нові знання з дуже важливих питань: «Мотивація профспілкового членства в сучасних умовах» та «Ефективне командування». Колись Антон Чехов сказав: «Те, що ми робимо зараз, уже в цей момент впливає на наше майбутнє». А ось слова Кузьми Скрябіна: «Можна опустити руку, сказати: немає грошей, немає багатства... А можна засукати рукави і вже зараз починати плекати своє майбутнє!». Тому, шановні колеги, давайте не будемо нарікати на когось чи на щось, а спільно будувати наше майбутнє та майбутнє профспілок!

Артем ЛИСЮК,
учасник першої групи
дансько-українського проекту

Одним з найкорисніших моментів цих навчань, на мою думку, є те, що учасники мають змогу обмінятися думками та досвідом роботи їхніх первинних профспілкових організацій та знайти спільні рішення проблемних питань.

ЕЛЕКТРОННИЙ ОБЛІК ЧЛЕНІВ ПРОФСПІЛКИ: ВАРТО ЧИ НІ?

Данська профспілка 3F працює із своїми членами напряму, особисто з кожним, безпосередньо через свої регіональні осередки, й цьому сприяє електронний облік членів профспілки.

ВЛАСНИЙ ПОГЛЯД

Кожна профспілкова організація повинна вести облік членів профспілки. Це зрозуміло всім, оскільки правильно організований облік і достовірність цієї інформації впливає на ефективність діяльності профспілки.

На своєму робочому місці ми вже давно використовуємо електронні засоби обміну інформацією. А відсутність сучасного автоматизованого обліку профспілкового членства негативно позначається на ефективності, точності та прозорості процесів фінансової діяльності, результатах моніторингу соціально-економічного становища членів профспілки, їх кількісного та якісного складу.

Посилення уваги до цього питання, використання нових інформаційних технологій обумовлено тим, що формування правового поля діяльності профспілок, персоналіфікація захисної діяльності, введення пільг, що поширюються тільки на членів профспілки, спонукають до пошуків адекватних організаційних заходів з ведення точного обліку на всіх рівнях профспілкової структури.

Наприклад, такий реєстр може становити собою розгорнутий список членів профспілки, що формується за єдиною обліковою формою, виробленою, затвердженою і погодженою кожною первинною профспілковою організацією, та регулярно оновлюється на певну дату чи подію.

Для формування електронного реєстру потрібні:

- нормативна база (рішення профспілки);
- технічні можливості;
- підготовлені кадри або актив для ведення реєстру;

• уніфікована облікова форма, що відбиває широке коло персональних даних про члена профспілки;

• первинна інформація про членів профспілки в розрізі кожної первинної профспілкової організації згідно з уніфікованою обліковою формою.

Таким чином, введення електронного обліку членів профспілки дозволить:

- привести облік членів профспілки у відповідність до вимог статуту профспілки;
- отримати широку базу даних, що підвищить ефективність профспілкових функцій організації;
- посилити індивідуальну роботу з членами профспілки;
- ефективніше використовувати резерви із залученням нових членів до профспілки;
- підвищити культуру профспілкових органів з керівництва профспілковою організацією;
- активно використовувати базу електронних даних під час розробки колективних договорів і угод;
- використовувати персональну базу даних під час організації захисної діяльності у сфері соціально-трудова відносин;

- проводити необхідні моніторинги і соціологічні дослідження, що використовуються в роботі для підвищення життєвого рівня членів профспілки;
- прискорити освоєння нових інформаційних технологій профспілковим активом;
- підвищити оперативність і об'єктивність статистичної звітності;
- відпрацювати програмне забезпечення електронного обліку членів профспілки;
- провести комплекс заходів щодо збереження персональних даних членів профспілки;
- провести комплекс організаційних заходів щодо забезпечення регулярного коригування даних електронної бази;
- мати оперативніший доступ до інформації із сплати профспілкових внесків;
- підвищити оперативність, якість і ефективність планування роботи виборних профспілкових органів;
- сформувати позитивний імідж профспілкових організацій;

- активізувати пошук сучасних форм і методів у діяльності профспілкових організацій тощо.

Водночас при запровадженні електронного реєстру обліку членів профспілки можливі певні організаційні труднощі:

- обмежені технічні і фінансові можливості первинних і територіальних організацій профспілки;

- нерозуміння з боку окремих керівників профспілкових організацій важливості використання інноваційних форм внутрішньоспілкової роботи;

- відсутність фахівців, здатних розробляти програмне забезпечення єдиних форм, організувати і вести роботу з формування і підтримки профспілкового реєстру;

- необхідність своєчасного і якісного внесення змін до єдиних баз електронних даних.

**СВОЄЧАСНА Й
ОБ'ЄКТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я, СОЦІАЛЬНИЙ
СТАТУС ЧЛЕНА ПРОФСПІЛКИ,
ЙОГО ФІНАНСОВЕ СТАНОВИЩЕ, НАЯВНІСТЬ
ВАЖКОЇ ЖИТТЕВОЇ СИТУАЦІЇ ДОЗВОЛИТЬ
ВПОРЯДУВАТИ ПРИЙОМ І НАДАННЯ
ЮРИДИЧНОЇ, МАТЕРІАЛЬНОЇ,
ІНШОЇ ДОПОМОГИ, ЩО СПРИЯТИМЕ
МОТИВАЦІЇ ПРОФСПІЛКОВОГО
ЧЛЕНСТВА.**

Анна МАКШАКОВА,
учасниця першої групи дансько-українського проекту

ДОСВІД

Піти шляхом розвитку та модернізації чи продовжувати роботу за старими методами, вирішує кожна організація самостійно. До викладеного вище варто додати приклад з власного досвіду.

Моя первинка вже робить перші кроки з модернізації. Сьогодні працівники профкому мають можливість в електронному вигляді дізнатися про належність працівника чи пенсіонера заводу до профспілки, про сплату ним членських внесків помісячно, починаючи з 1998 року. На початку 2014 року оновлено Інструкцію з обліку членів профспілки, якою затверджено паперові форми з обліку членів профспілки: журнал та відомість огляду членів профспілки. У тому ж році модернізовано електронний розділ «Дані про членів профспілки» та надано можливість доступу до нього на місцях для профспілкових активістів (у цехах, відділах). У листопаді 2016 року профком створив комісію, яка вивчала та аналізувала стан ведення обліку членів профспілки на місцях. За результатами огляду всіх підрозділів, комісія до своїх висновків та пропозицій керівництву первинки внесла пункт щодо чергової, більш простої та пристосованої до вимог сучасності, модернізації електронної системи обліку членів профспілки. На сьогодні це питання залишається відкритим, триває збір і обговорення пропозицій, але розробку електронного обліку членів профспілки вже включено до плану роботи на 2017 рік. Сподіваюсь, що наступного року ці зміни будуть реалізовані, а їх результати працюватимуть на користь кожного члена профспілки, який працює чи працював на Новокраматорському машинобудівному заводі – флагмані великого машинобудування України.

КУЛЬТУРА

ТВОРЧИСТЬ НАШИХ ЧИТАЧІВ

ДО 200-РІЧЧЯ 3 ДНЯ СТВОРЕННЯ ПЕРШОЇ ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

Сьогодні достовірно стало нам відомо, Як 200 років друкарі організовано, а не стихійно На українських землях вперше і свідомо, Небачену створили спілку професійну!

Мета діяльності первинки друкарів була: Соцзахист та взаємодопомога робітництва, Закріплена в Статуті їхньому, як головна На випадок хвороби, безробіття і каліцтва!

Своїм спілчанам друкарі допомагали, Підтримували інвалідів, сиріт, вдів І проти утисків господарських дієво захищали, Тож шлях спілкам відкрив шляхетний Львів!

Профспілка львівських друкарів Була по суті європейська, Бо діяла на землях десяти країн, Давала приклад солідарності, братерства!

Стоваришування львівських друкарів Шлях для об'єднань показало – Створились спілки кушнірів, кравців, Які свої часописи минулого століття мали.

Мета і принципи писалися в статутах лаконічно, Завчасно обговорювало чинне ремісництво, Потім приймалися відкрито і публічно, Затверджувало їх Галицьке намісництво!

Спілки на землях українських виникали На базі цісарських указів і патентів, Тож для об'єднання законний дозвіл мали І діяли на базі прийнятих статутних документів.

Отож багате українських профспілок минуле І цінність неперевершену воно з роками має. Працюючих як захищати наші предки знали, Нас на покращення в спілках роботи надихає!!!

РІДНА МОВА

Відносно мови рідної розмов багато На різних рівнях влади та в житті, Нею ж щодня лиш говорити варто, З нею було почуте з материних вуст!

А що ж таке є – рідна мова? То та, яка ввійшла в свідомість З найпершого і пам'ятного слова, Яке було почуте з материних вуст!

І рідна мова – це не просто мова, Якою люд спілкується завжди, А це і гордість за свою Вітчизну, І здатність землю предків зберегти!

Це єство свідомої людини, Це складова і тіла, і душі, Вона людей єдне у ліхні години І є містком порозуміння кожної сім'ї.

Тож рідну мову треба шанувати, Як і життя, яке дарує нам Господь, Щодня утверджувати й розвивати, Вона ще є і натхненням до свобод!

Іван АРТИУХ,
голова Луганського обкому профспілки «Машприлад» України,
заслужений працівник профспілок України

Київський академічний Молодий театр ініціював проєкт «Про-ЗА-Театр», мета якого – популяризувати сучасну українську малу прозу на сценічних майданчиках. І не тільки у форматі етюдів, фрагментів, окремої вистави, а й широкого кола інших заходів. Однією з важливих подій проєкту стала прем'єра вистави «Гагарін і Барселона».

ПРЕМ'ЄРА

Літературною основою вистави є твори сучасних українських письменників Руслана Горогова, Сергія Жадана, Любка Дереша, Юрія Винничука та Євгенії Кононенко. Над сценічною реалізацією текстів працювали молоді режисери – студенти Київського Національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого Марі Акопян, Марія Лук'янова, Гллія

Полоз, Наталя Сиваненко та Лідія Філовська. Художній керівник вистави Андрій Білоус лаконічно поєднав усі оповідання в одну історію. Об'єднуючим елементом та додатковою лінією драматургії стали пісні сучасного українського інді-рок-гурту Vivienne mort.

Прем'єрний показ вистави відбувся 25 січня на мікросцені Київського академічного Молодого театру. Всі обрані для постановки оповідання наче вихоплені із сучасного життя –

торкаються соціальних і побутових проблем звичайних українців. Зокрема, небажання молоді приховувати свої потреби, нового погляду на життя, відносин із соціумом. Це не революція, а лише несвідомі поривання і бажання молоді виявити своє нове світовідчуття.

Фото із Facebook-сторінки Київського академічного Молодого театру

СКАНВОРА

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, вийрште його по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», бульвар Дружби народів, 5, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net.

Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – піврічна передплата на газету «Профспілкові вісті».

На жаль, цього разу переможців конкурсу не виявилось.

До уваги переможців конкурсу! Щоб отримати піврічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу і поштовий індекс.

Відповіді на сканворд, надрукований у № 6

Ш	О	С	Т	О	В	Т	В	У	А	В										
Л	У	О	Д	Е	Р	У	А	В												
І	А	М	Е	Р	А	М	Е	Р	Д	О										
П	У	І	Р	К	У	М	С	К	Л	Ь										
У	К	О	Р	І	З	О	Р	А	Л	Ь										
Р	У	Н	І	П	А	Н	І	Т	І	Р	Е	Д	А	О	С	Т				
І	У	К	О	Р	І	З	О	Р	А	Л	Ь	К	У	М	С	К	Л	Ь		
І	У	К	О	Р	І	З	О	Р	А	Л	Ь	К	У	М	С	К	Л	Ь		
В	Е	С	Ь	О	К	А	С	К	О	Р	О	М	І	Е						
І	С	Е	Н	С	Л	К	У	М	А	Н	І	Т	І	Р	Е	Д	А	О	С	Т
І	І	Х	У	Д	А	А	Р													
П	І	О	Д	А	К	У	Р	А	О	П	І	Т	І	Р	Е	Д	А	О	С	Т
В	Д	І	З	П	У	Ч	А	О	П	І	Т	І	Р	Е	Д	А	О	С	Т	
В	Д	І	К	Р	І	З	К	І	Т	А	Н	О								
Л	А	Д	А	Р	О	Ж	А	І	С	А	К	А								

Правила на відповідь – «ПРАСПІЛК»

В турецькому Ерзурумі на «Казим Карабекир Стадіоні» відбулася урочиста церемонія відкриття XIII зимового Європейського юнацького олімпійського фестивалю. Честь України захищають 25 юних олімпійців.

ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ No 7
16 лютого 2017

Зустріч української збірної в аеропорту «Бориспіль»

НАШІ СТУДЕНТИ – У ДЕСЯТЦІ КРАЩИХ УНІВЕРСІАД

З 29 січня по 8 лютого в казахському місті Алмати тривала зимова Всесвітня універсіада – 2017, де близько 2 тис. спортсменів з 56 країн світу демонстрували свою майстерність та змагались за медалі. Українці з дев'ятьма нагородами в активі за підсумком універсіади замкнули чільну десятку в загальнокомандному медальному заліку.

Володимир Полетаєв, спеціально для «ПВ»

До складу вітчизняної збірної на цих міжнародних студентських змаганнях було включено 61 спортсмена, які принесли в її скарбничку дев'ять медалей – дві золотих, три срібних та чотири бронзових. Загалом наші співвітчизники на трасах та аренах універсіади взяли участь у розіграші медалей з 10 видів спорту, а кращі результати продемонстрували в біатлоні, сноубордінгу та фігурному катанні.

Перші медалі для нашої країни вибороли сноубордисти: у паралельному гігантському слаломі Аннамарі Данча у фіналі поступилася лише 0,08 с спортсменці з Польщі Олександрі Кроль, тож змушена була задовольнитися «сріблом», а Олександр Белінський у «вітшному» фіналі випередив поляка Міхала Новачика і зійшов на бронзовий щабель п'єдесталу пошани. Згодом Олександр завоював і другу власну «бронзу», у змаганнях з гігантського слалому в заїзді за третє місце випередивши представника Росії Владислава Хурамшина.

Першу золоту медаль для України здобула Надія Белкіна, якій не було рівних у жіночій гонці переслідувань на 10 км. Наша співвітчизниця стартувала лише шостою, змушена була здолати три штрафних кола, однак при цьому випередила конкуренток на 20 секунд! Крім того, Надія поповнила свою колекцію нагород іще двома «бронзами» універсіади – 2017 – в індивідуальній гонці на 15 км та змішаній естафеті, де призерами також стали Максим Івко, Яна Бондар та Артем Тищенко.

Яна Бондар ще двічі підіймалася на другу сходинку п'єдесталу пошани. У спринті на 7,5 км вона була кращою в швидкості, але через похибку на вогневому рубежі в підсумку пропустила вперед себе господарку змагань Галину Вишневу. А своє друге «срібло» спортсменка виборола в гонці з масовим стартом, де так само першою на фініші була Галина Вишневу. А фігуристи нас порадували «золотом!» У змаганнях танцювальних пар українські спортсмени отримали найвищі бали як у короткій, так і довільній програмах, загалом набравши рекордні 165,62 бала.

«Від широкого серця вітаю наших призерів універсіади 2017 року. Ці перемоги – свідчення їхньої наполегливості, сили волі та характеру. Такі риси дуже важливі для кожної успішної людини, особливо в сучасному світі. Ми пишаємося українськими чемпіонами і вдячні, що власним прикладом вони пропагують спорт серед українського студентства та молоді», – цитує привітання спортсменом міністра освіти і науки Лілії Гриневич офіційний сайт відомства.

Зазначимо, що всі призери змагань та їхні тренери будуть заохочені грошовими преміями, загальна сума яких становить 330 тис. гривень.

Чемпіонка універсіади – 2017 Надія Белкіна

УСПІШНИЙ СТАРТ ВІТЧИЗНЯНИХ ТХЕКВОНДИСТІВ

У Європі стартував новий сезон змагань із тхеквондо. Традиційно перші великі старту року приймає Туреччина, де вже третій рік поспіль проходить континентальний чемпіонат для юних спортсменів.

Володимир ПОЛЕТАЄВ, спеціально для «ПВ»

На початку лютого у турецькому Белеку проходив III юнацький чемпіонат Європи з тхеквондо (ВТФ). У боротьбу за нагороду вступили близько 200 спортсменів 2006–2007 років народження з 11 країн континенту. Наші юні співвітчизники відзначилися 18 завойованими медалями: 5 золотими, 6 срібними і 7 бронзовими. На найвищій сходинці п'єдесталу пошани тріумфували Марія Аксьонова (вагова категорія до 29 кг), Єгор Безсмертний (до 36 кг), Анастасія Сидоренко (до 30 кг), Владислав Ободзинський (до 37 кг), Артем Безсмертний (до 40 кг). Лише у вирішальному поєдинку поступилися Анастасія Коновал (до 40 кг), Богдан Лазарчук (до 30 кг), Дарина Костеневич (до 30 кг), Діана Круш (до 36 кг), Дмитро Попов (до 37 кг), Матвій Форостюк (до 40 кг). Власниками бронзових медалей стали Марія Заморока (до 27 кг), Олександр Литвин (до 30 кг), Руслан Пікалов (до 36 кг), Ярослав Твердохлебов (до 36 кг), Таїсія Брюханова (до 30 кг), Богдан Трембач та Данило Ведерніков (до 37 кг).

Там же в Туреччині відбувся V клубний чемпіонат Європи з тхеквондо ВТФ, на якому національна збірна команда України виборола четверте командне місце в загальному заліку. При цьому вона стала першою серед юніорів і була відзначена спеціальним кубком.

ЮНІ ОЛІМПІЙЦІ ЗМАГАТИМУТЬСЯ ЗА МЕДАЛІ ЄУОФ

ОЛІМПІЗМ

У неділю в турецькому Ерзурумі на «Казим Карабекир Стадіоні» відбулася урочиста церемонія відкриття XIII зимового Європейського юнацького олімпійського фестивалю. На престижному форумі честь України захищають 25 юних олімпійців.

Володимир Полетаєв, спеціально для «ПВ»

Церемонія відкриття традиційно пройшла в найкращих олімпійських традиціях – з парадом країн-учасниць, підняттям прапора Європейських олімпійських комітетів (ЄОК), клятвою атлета, тренера, судді й запаленням олімпійського вогню. Привітати олімпійців прийшов виконувач обов'язків президента ЄОК Янез Косьянчич та перші особи країни – господаря зимового олімпійського фестивалю. Прапороносцем нашої збірної стала досвідчена біатлоністка, чемпіонка II зимових Юнацьких Олімпійських ігор 2016 року в Ліллекхаммері Христина Дитренко.

«Мені дуже приємно, що саме мені довірили право нести наш прапор на церемонії відкриття цього престижного спортивного свята. Для мене це велика честь! Думаю, кожен спортсмен погодиться, що це дуже почесна та відповідальна місія. Я дуже рада!», – заявила Христина, слова якої цитує офіційний сайт Національного олімпійського комітету України.

сайт Національного олімпійського комітету України.

Нагадаємо, що фестиваль триватиме до 18 лютого, а наші юні спортсмени змагатимуться за нагороди в семи з дев'яти видів спорту, які входять до програми змагань: біатлону, гірськолижного спорту, лижних перегонах, сноубордінгу, стрибках на лижах з трампліну, фігурному катанні та шорт-треку.

Андрій ТКАЧУК

ДЕНЬ ЗАКОХАНИХ

УВАГА! ПЕРЕДПЛАТА

ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ПРОФСПІЛКОВИХ ВИДАНЬ НА 2017 РІК!

Вартість передплати на 2017 рік становить:
 – газета «Профспілкові вісті» – **173,64 грн** (передплатний індекс – 22152);
 – журнал «Бібліотечка голови профспілкового комітету» – **72,60 грн** (передплатний індекс – 22909).

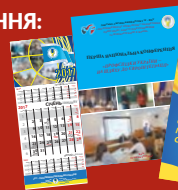

ДОДАТКОВІ ПОСЛУГИ

ПІДПРИЄМСТВО «ПРОФІНФОРМ» ФПУ НАДАЄ ДОДАТКОВІ ПОСЛУГИ

ВИГОТОВЛЕННЯ:

- ❖ брошур;
- ❖ буклетів;
- ❖ методичок;
- ❖ листівок;
- ❖ календарів;
- ❖ папок;
- ❖ книг.

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМНИХ ОГОЛОШЕНЬ:

- у друкованих виданнях («Профспілкові вісті», «Бібліотечка голови профспілкового комітету»);
- на нашому сайті www.psv.org.ua.

